

דברי הכנסת

הישיבה התשיעית של הכנסת השלוש-עשרה

יום שני, ד' באב התשנ"ב (3 באוגוסט 1992)

ירושלים, הכנסת, שעה 16:02

תוכן העניינים

הודעת הממשלה על החלת דין רציפות על הצעות חוק

הצעה לסדר-היום

מצוקת האזרחים הבדואים בנגב

הצעה לסדר-היום

מצב שכונות חיילים משוחררים ביישובים הדרוזיים

הצעה לסדר-היום

העסקת עובדים זרים בענף הבנייה

הצעה לסדר-היום הפסקת הסלילה של "דרך חיים" – ממשלה מתעתעת במדיניותה

הצעה לסדר-היום הצהרת ראשי יש"ע על החלטתם להמשיך בבנייה בשטחים בניגוד להחלטת הממשלה

הצעה לסדר-היום

המשך הבנייה בשטחים

הצעה לסדר-היום עיכובי בינוי ושיכון בבקעת-הירדן ובצפון ים-המלח

הצעה לסדר-היום

פשע, זנות וסמים בשכונת הקרוונים בקריית-חיים

הצעות לסדר-היום

ענף הבנייה והשלכותיו על התעסוקה

חילופי גברי בוועדות הכנסת

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

הודעת הממשלה על החלת דין רציפות על הצעות חוק

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אני פותח את ישיבת הכנסת, יום שני, ד' באב התשנ"ב, 3 באוגוסט 1992. אנחנו עוברים לסדר-היום.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, מה סדר-היום? הוא לא פורסם ולא הונח על שולחן חברי הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

מייד נברר את העניין.

אני מבקש משר המשפטים למסור את הודעת הממשלה על החלת דין רציפות על הצעות חוק. בבקשה, אדוני שר המשפטים.

שר המשפטים ד' ליבאי:

כבוד יושב-ראש הכנסת, כנסת נכבדה, על-פי חוק רציפות הדיון בהצעות חוק, התשכ"ה-1964, אני מתכבד למסור לכנסת על רצונה של הממשלה להחיל את רציפות הדיון על הצעות חוק המפורטות להלן:

הצעת חוק העונשין (חלק מקדמי וחלק כללי), התשנ"ב-1992; הצעת חוק רשות השידור (תיקון מס' 8), התשנ"ב-1992; הצעת חוק לתיקון פקודת הרוקחות, התשנ"א-1991; הצעת חוק לתיקון פקודת בריאות העם (מס' 13), התשנ"ב-1991; הצעת חוק לתיקון פקודת הרוקחים (מס' 3), התשנ"ב-1992.

כידוע, יכולה כל סיעה הרוצה בכך להציע בתוך שבועיים, שדין הרציפות לא יוחל על הצעה כלשהי. אם תוגש הצעה כזו, תחליט הכנסת בעניין. אם לא תוגש הצעה כזו, או אם תוגש ותידחה, תמשיך הכנסת הנכנסת, בוועדה שהצעת החוק היא בתחום ענייניה ובמליאה, לדון בהצעת החוק מן השלב שאליו הגיעה הכנסת השתיים-עשרה. תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לשר המשפטים. חברי הכנסת, אפשר בתוך שבועיים לבקש דיון בנושא הזה.

הערה לחבר הכנסת מאיר שטרית, בבקשה.

מאיר שטרית (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אני פונה אליך כאל יושב-ראש הכנסת וכאל ניצול השואה.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, אם זו הצעה לסדר, יש פרוצדורה. אני מבקש שתיגש למזכיר הכנסת.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני מבקש שיושב-ראש הכנסת יביא לידי ביטוי מה שמתרחש בסרביה היום, הקמת מחנות ריכוז – –

היו"ר ש' וייס:

סליחה, אני רוצה להעיר לחבר הכנסת שטרית. חברי הכנסת, יש פרוצדורה. כיוון שאנחנו עדיין בשלב הרצה של כנסת חדשה, אפילו מי שהיה בעבר חבר כנסת וארבע שנים לא היה חבר כנסת, מסיבות חשובות – אני עדיין צריך להסביר את הפרוצדורה. כל הצעה לסדר, בדרך כלל בנושאים חשובים מאוד, התהליך הוא שמפנים אותה בכתב ליושב-ראש הכנסת והוא מאשר או לא מאשר. אין דרך אחרת.

שנית, מכיוון שכבר העלית את הנושא, אני מודיע לך שאחד מחברי הכנסת גילה רגישות רבה לנושא, הוא ביקש לשאול שאילתא בעל-פה והיא אושרה לו.

זהו. גם להצעות לסדר יש הליכים. אני בטוח שחברי הכנסת מבינים איזו חשיבות יש לכללי המשחק בבית הזה.

חברי הכנסת, נשאלתי: א. מדוע לא פורסם סדר-היום; ב. עניין הצלצולים. ביררתי אצל מזכיר הכנסת, היה צלצול בשעה 15:45 ובשעה 16:00. כך נמסר לי. זה אוטומטי. סדר-היום פורסם על לוח המודעות של הכנסת, נראה שמישהו, שלא מתוך רצון רע, הוריד אותו. מייד יתלו אותו שוב.

חיים אורון (מרצ):

סדר-היום לא חולק לחברי הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש עוד הערה, שסדר-היום לא הונח על שולחן חברי הכנסת. בעתיד הוא יונח.

הצעה לסדר-היום

מצוקת האזרחים הבדואים בנגב

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצעות לסדר-היום. הצעה ראשונה, מס' 62, בנושא: מצוקת האזרחים הבדואים בנגב. אני מזמין את חבר הכנסת טלב אלסאנע להביא לפנינו את ההצעה במסגרת של עשר דקות, בבקשה.

חברי הכנסת, אני יודע שסדר-היום לא מונח על שולחן חברי הכנסת. ביקשתי להניח אותו מייד על השולחן. אם יהיה צורך לברר את העניין, נברר אותו אחר כך. אין לי כרגע אפשרות לברר את העניין.

טלב אלסאנע (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, זכיתי היום לעמוד בפניכם ולהציג את הבעיה הכואבת, את מצוקתה הקשה והאמיתית של האוכלוסייה הבדואית, שאין מחלוקת שהיא האוכלוסייה המקופחת בקרב האוכלוסייה הערבית בכלל, שגם היא מקופחת. מדובר באוכלוסייה נאמנה ואמינה, שרוצה בקידום ענייניה ורוצה להשתלב בחיי המדינה. אבל, לצערי הרב, הציבור הזה סובל מאפליה ומקיפוח מתמשכים.

עד תחילת שנות ה-70 לא היה שום יישוב קבע במגזר הבדואי, ולפיכך לא היתה אפשרות לקבל היתרי בנייה. בניית הבתים ללא היתרי בנייה היתה דבר שבשגרה, אשר זכה להסכמה שבשתיקה של הגורמים הממשלתיים; הם נהנו מזה שהבדואים בונים את פחוניהם או את צריפיהם ואינם

דורשים תקציבים או השקעה. במרוצת השנים נוצרו עשרות יישובים שהתגוררו בהם עשרות אלפי תושבים.

אולם, הצורך של המדינה לנשל את הבדואים מאדמותיהם, או הרצון ליישבם מתוך דאגה לרווחתם ולקידומם, אילצו את המדינה להתחיל לחשוב על ריכוז הבדואים ביישובי קבע. במקום לאפשר מעבר הדרגתי מחיים של בדואים לחיים של כפריים, בשים לב לעובדה כי מרבית התושבים הם חקלאים במקצועם ומגדלי צאן, הם רוכזו ביישובים עירוניים, חסרי כל מקור פרנסה, מאחר שליישובים אלה לא הוקצו שטחים חקלאיים וגם לא פותחו בהם אזורי תעשייה על-מנת לספק להם מקומות עבודה. עקב זאת הפך חלק נכבד מתושבי היישובים האלה למובטלים המתקיימים מגמלת הבטחת הכנסה. יתירה מזו, נוצר לחץ כלכלי וחברתי, אשר הגדיל את מספר העבריינים בקרב האוכלוסייה הבדואית.

היום קיימים שבעה יישובים, והם: תל-שבע, רהט, ערוער, שגיב, כסייפה, לגייה וחורה. היישובים מנוהלים על-ידי ארבעה גופים מוניציפליים. רק ברהט יש מועצה מקומית נבחרת, ואילו בשאר היישובים יש מועצות מקומיות או אזוריות ממונות, ובראש כל מועצה עומד פקיד ממשלתי יהודי, אשר מונה על-ידי משרד הפנים כדי להנציח אי-שוויון יהודי-ערבי, וכן כדי להדגיש שהבדואים אינם כשירים לנהל את ענייניהם בעצמם והם זקוקים לאפוסטרופוס לניהול ענייניהם.

ביישובים הקיימים מתגוררים כ-35,000 תושבים בלבד, וכ-45,000 תושבים מתגוררים מחוץ ליישובים. האחרונים הם חסרי ישות מוניציפלית, על כל המשתמע מזה. התעקשות הרשויות העוסקות בענייני הבדואים שלא להכיר ביישובים נוספים מעבר לשבעת היישובים הקיימים והתנגדותם לאפשר הקמת יישובים כפריים ו/או חקלאיים לאחר שהוכח כישלונם של המודל הראשון – כל זה מקשה את פתרון בעייתם של אלה המצויים מחוץ ליישובי הקבע.

נוסף על כך, העדר פתרון צודק לבעיית הסדר הקרקעות מהווה מחסום נוסף בפני פתרון הקבע הנ"ל, מאחר שהמעבר ליישובי הקבע כרוך בויתור של התושבים על החזקתם במקרקעין שהם מחזיקים בהם מדורי דורות ולגביהם הם טוענים לבעלות.

בעיית הסדר הקרקעות נדושה רבות, אבל מעולם לא נדונה בצורה מאוזנת, כשלבדואים יש נציגים אשר ישמיעו את גרסתם – – –

הי"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש לי בקשה אליכם. זהו הנאום הראשון של חבר הכנסת אלסאנע היום בכנסת. אם אפשר, נא לא להתקבץ סביב המזכיר. תמתינו. יש חבר כנסת אחד, כשהוא ינטוש – יבוא השני.

טלב אלסאנע (מד"ע):

בעיית הסדר הקרקעות נדושה רבות, אבל מעולם לא נדונה בצורה מאוזנת, כשלבדואים יש נציגים אשר ישמיעו את גרסתם. הפתרון המוצע מבוסס על החלטת הממשלה משנת 1976, ואינו מקובל

לא רק על הבדואים, אלא על כל אדם סביר מן היישוב, והוא כולל פיצוי של 20% קרקע חלופית ופיצוי כספי בסך 100 דולר לדונם, פתרון שהוא עלבון לשכל הישר ולחוש הצדק החברתי והאנושי.

כבודכם, המאפיין של מדיניות הממשלות במרוצת השנים הוא העדר מוחלט של מדיניות בכל הנוגע לאוכלוסייה הבדואית. הטיפול בענייניהם הוא טיפול בבעיה באמצעות כדורי הרגעה בלבד, ולא על-ידי אימוץ מדיניות אשר תביא לסגירת הפערים אשר נוצרו במשך הזמן בין החברה היהודית לאוכלוסייה הבדואית, תוך מתן תשומת לב – –

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת אבי יחזקאל, לא מקובל לעמוד עם הגב לנואם.

טלב אלסאנע (מד"ע):

– – לתמורות העוברות על האוכלוסייה הבדואית.

במקום לגבש מדיניות כזאת, ועל-ידי משא-ומתן והבנה הדדית בין המוסדות לבין האוכלוסייה הבדואית, אימצה לה הממשלה הקודמת פתרון מקורי, על-ידי הוצאת צווי הריסה נגד הבתים המצויים מחוץ ליישובים, מתוך רצון, כנראה, לחסוך זמן של משא-ומתן ומתוך תקווה שיאלצו את התושבים לפנות את המקרקעין בלא שהממשלה תידרש לפצותם בגין תביעותיהם.

לפיכך אנו רואים, כי מוגשים כתבי אישום בסיטונות לבתי-המשפט, התושבים נדרשים להופיע בפני השופט, ומאחר שאין ברשותם היתרי בנייה – הם נדרשים להרוס את בתיהם כדי שיגיעו למחרת, או בתוך פרק זמן סביר כלשהו, בניקיון כפיים. ומהו ניקיון הכפיים? – הריסת הבית והשאת הילדים תחת כיפת השמים. לאחר הריסת הבתים האלה נשמות רשויות המדינה לרווחה, כי שלטון החוק בא על סיפוקו.

הברירה שנתרה בידי אותו תושב בדואי לאחר הריסת ביתו היא – או שהוא מפנה את השטח, עוזב את המקרקעין שלו, מוותר על תביעותיו, או שהוא חוזר להתגורר באוהל. כולם מעדיפים להתגורר באוהלים על פינוי המקרקעין שעליהם הם טוענים לבעלות ולזכויות מדורי דורות. התוצאה היא, שבמקום קידום הבדואים אנו מחזירים את הבדואים לימי הביניים, ימי האוהלים והמערות, וגורמים לתסיסה – –

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש להפסיק את ההתייעצות באולם ולסגור את הדלתות.

טלב אלסאנע (מד"ע):

– – ולרגשי תסכול ומרירות בקרב האוכלוסייה הבדואית.

כבודכם, הבעיה איננה בעיה של יחידים במגזר הבדואי. בעיית הריסת הבתים איננה בעיה של יחידים. זו בעיה של יישובים שלמים, בעיה של אוכלוסייה שלמה, בעיה של 9,200 בתים בעשרות יישובים, ואין אפשרות לפתור את הבעיה הזו על-ידי מתן צווי הריסה או הריסת בית כאן ובית שם. הפתרון צריך להיות על-ידי מדיניות תכליתית המביאה לפתרון בעיית היישובים הלא-מוכרים, על-ידי הכרה ביישובים האלה.

גם ביישובי הקבע התנאים קשים ואינם מושכים תושבים מחוץ ליישובים. כך, למשל, בכפר חורה ובכפר לגייה. ליישובים אלה אין תשתית פיתוח, אין כבישים, אין מערכת ביוב, ובמקרים כאלה לא ניתן לדרוש מתושבים שמחוץ ליישובים לעקור ולעבור להתגורר באותם יישובים החסרים כל תשתית.

בכפר ערוער, שביקרתי בו אתמול, יש יותר מ-20 בתים שבהם נפערו סדקים עקב תכנון לקוי שבוצע על-ידי מינהל הביצוע. כל זה מצביע על מדיניות של זלזול, כל זה מצביע על מדיניות של הזנחה.

גם ההבטחות שניתנו במשך השנתיים-שלוש השנים האחרונות להקצות מכלאות, להקצות שטחי מרעה, להאריך את תקופת שטחי המרעה, לרבות חממות, כדי לספק מקורות תעסוקה לתושבים – כל ההבטחות האלה לא קוימו, וכל זה פוגם במערכת האמון ההדדי.

הרשות היחידה הפעילה במגזר הבדואי היא "הסיירת הירוקה". זו מיליציה סקטוריאלית, אשר כל תכליתה ומטרתה הן לרדוף את הבדואים ולמרר את חייהם, נוסף על בעיותיהם ועל הצרות שלהם.

רון נחמן (הליכוד):

איך אתה מדבר על מיליציה?

טלב אלסאנע (מד"ע):

ליחידה הזאת יש סמכויות מטעם צה"ל, יש סמכויות מטעם מינהל הביצוע – – –

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש לנו מסורת שאני מציע להמשיך בה.

רון נחמן (הליכוד):

זה לא נאום ראשון.

היו"ר ש' וייס:

זה נאום ראשון של כבודו?

טלב אלסאנע (מד"ע):

שני. זו מיליציה, ואילו היית בדואי, היית יודע את משמעות הדבר והיית מודע למעשיה שם. זו מיליציה, שאין דין ואין דיין לגביה, ויש לה סמכויות רחבות מדי, יש לה סמכויות מטעם צה"ל, מטעם רשות הגנים הלאומיים, מטעם מינהל מקרקעי ישראל. לאחרונה שמענו על מעשה שבו הורידו אנשי יחידה זו מעל חמור שני תלמידים שהיו בדרכם לבית-הספר וירו בחמור הזה בפני התלמידים. לכן, אנו דורשים את פירוק היחידה הזו.

מסקנתי היא – הכרה ביישובים הקיימים מעבר לשבעת היישובים המוכרים בפועל, לרבות הקמת יישובים חקלאיים, הקצאת משאבים מתאימים לפיתוח העיירות הוותיקות והחדשות, הגדרת התקציבים הקיימים והשוואתם לאלה של היישובים היהודיים, פיתוח מערכות תעסוקה ורווחה ביישובי הקבע הקיימים, בכלל זה הקצאת שטחים חקלאיים, מכלאות, מבני תעשייה, ושילובם של האקדמאים הבדואים במוסדות הממשלתיים המטפלים בענייניהם. תודה.

היו"ר ש' וייס:

על כן אתה מבקש דיון במליאה, נכון?

טלב אלסאנע (מד"ע):

נכון.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת טלב אלסאנע ומבקש עכשיו משר הבינוי והשיכון להתייחס להצעה. בבקשה, אדוני השר.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אין לי ספק שהנושא הזה, שהועלה על-ידי חבר הכנסת טלב אלסאנע, בעייתם של הבדואים בדרום, הוא נושא הנוגע לכל יושבי הבית הזה בלי הבדלי השקפה – אם אתה שייך למפלגה זו ואם לאחרת.

אני לא נמנה עם אלה המזלזלים במה שעשתה המדינה למען הבדואים במשך השנים האחרונות. יש לנו היום בעיה של 40,000 בדואים נוספים, והדבר הזה נמשך שנים רבות מאוד.

חלק גדול מהנאום של חבר הכנסת טלב אלסאנע מופנה בעצם לעבר ולהיסטוריה. אין לי עניין להיכנס היום ולעשות חשבון או ביקורת על מה שהיה.

אני מתכוון להיכנס לנושא הזה במהירות האפשרית. מחד גיסא, ניסינו להתמודד עם השאלה הזאת בדרך הארגונית שנקטנו. מאידך גיסא, יש ניסיון להיכנס לאיזו עבודה של לימוד, לא מה הן הבעיות, אלא כיצד להאיץ את פתרון של הבעיות.

אני מסתובב באזור הזה במשך שנים רבות מאוד. אני יודע את המצוקה שהאזרחים הנאמנים האלה חיים בתוכה. עשרות השנים מלמדות על נאמנותם המוחלטת של אזרחים אלה למדינת ישראל. כל אשר אני יכול לומר כאן כחבר ממשלה הוא, שממשלה זו מחויבת להם.

כפי שאמרתי, צוות ייכנס לעומקן של הבעיות. הבעיות מאותרות. אנחנו יודעים מה הן, מי הם ספסרי המים בדרום. אנחנו יודעים מה הן בעיות הקרקעות. אנחנו יודעים בדיוק כמה חדרי לימוד חסרים. אנחנו גם יודעים כמה זמן נדרש לילד ללכת ברגל עד לבית-הספר. את כל זה אנחנו יודעים. השאלה היא, כיצד תיערך הממשלה הזו אחת ולתמיד ותבנה איזו תוכנית. אינני יודע כמה זמן זה יימשך, אבל הממשלה בוודאי לא תוכל להמשיך בפרמטרים שהיו בשנים קודמות, של 200 פתרונות בשנה. נהפוך הוא. אם הדבר יינתן לי, ארצה להגיע למצב של 2,000 פתרונות בשנה, אבל שנתחיל בזה.

אני מקווה, שבתוך תקופה קצרה מאוד ניכנס לעבודה, ניתן לעניין תוכן, נעמיד את כל הכלים והאמצעים הדרושים כדי לפחות להתחיל במלאכה הזו, וגם ניצור איזו תחושה אצל האוכלוסייה הנפלאה הזאת, שממשלה זו מחויבת לה.

אדוני היושב-ראש, אני מציע להסתפק בהודעתי זאת. אם מגיש ההצעה עומד על כך שהדיון יתקיים במליאה, אין לי התנגדות.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, האם אתה מסתפק בהודעת השר?

טלב אלסאנע (מד"ע):

לא.

היו"ר ש' וייס:

אם כן, יש לפנינו הצעה לקיים דיון במליאה. יש הסכמה של השר לקיים דיון במליאה. אני רואה שחבר הכנסת עבד-אלוהב דראושה מבקש להעביר את הנושא לוועדה. אתה מקבל דקה להנמקה מן המקום.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, כבוד השר, אנחנו כבר מנוסים בכנסת – – –

דן תיכון (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, האם הוא רוצה להציע להעביר את הנושא לוועדה? שיגיד מה הוא מציע.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

כן, אני מציע להעביר את הנושא לוועדה.

היו"ר ש' וייס:

כן. הוא אמר שהוא מציע להעביר את הנושא לוועדה, ואני הודעתי על כך.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

אדוני היושב-ראש, אני מציע להעביר את ההצעה הזו לוועדת הכספים של הכנסת כדי לקיים דיון ענייני וכדי שתהיה התייחסות בפרוטרוט לבעיות של הבדואים. יש בעיה של הסדר הקרקעות בנגב, בעיות של חינוך, של שיכון, בעיות של תעסוקה, שמחייבות הקצאת תקציבים. ציפיתי שכבוד השר עצמו יציע להעביר את הנושא לוועדת הכספים, כדי שיתקיים דיון מעמיק בנושא הזה ועל מנת שיוקצבו תקציבים בשנה זו כדי לפתור חלק מהבעיות. זאת הבשורה.

אדוני השר, אני מבקש שגם אתה תסכים להצעה להעביר את ההצעה של חבר הכנסת טלב אלסאנע לוועדת הכספים של הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

אני מבקש להסביר משהו לחברי הכנסת. קודם כול, אני מברך כל שר שמסכים לקיים דיון במליאה. זה מבורך מאוד. בדרך כלל, כאשר שרים אינם מסכימים לדיון במליאה, אנחנו לא כל-כך מאוהבים ברעיון. באותה מידה יש לך זכות להציע את ההצעה שהצעת, עם הנימוקים שלך, ותתקיים מייד הצבעה.

חבר הכנסת חיים אורון מבקש להסיר את הנושא מסדר-היום. בבקשה, נימוקים.

חיים אורון (מרצ):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, מטעמים שהיושב-ראש מבין בוודאי, אני מבקש להסיר את הנושא מסדר-היום. אבל אני מבקש, שאם הצעתי לא תתקבל והשר יופיע כאן בדיון, תהיה לכך משמעות אמיתית של שינוי סדרי עדיפויות; שלא יהיה עוד נאום של אהבה ושל השתתפות בצערם של הבדואים, אלא שתהיה תוכנית מפורטת עם לוח זמנים, תקציבים ומשאבי אנוש, שתוצג על-ידי הממשלה הזאת, תוכנית מדויקת לפתרון הבעיה של הבדואים בנגב. המצב הוא של שערורייה מתמשכת. יש הצעות לסדר-היום חוזרות ונשנות. הנושא כבר עבר לוועדת הכספים, היו דיונים על הנושא במליאה. כל הבית הסכים שמדובר בעוול נורא, שחייבים לתקנו. כבוד השר, אחד המבצעים הראשונים שלך הוא להגיש תוכנית מסודרת, עם לוח זמנים ותקציבים, כדי לעשות מהפכה בתחום הזה.

היו"ר ש' וייס:

אני מבין מדוע אתה מציע להסיר את הנושא מסדר-היום.

חברי הכנסת, נצביע קודם כול בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת או נגד. אם תתקבל ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת, יהיה על כך דיון במליאה, כי להצעה לדיון במליאה יש יתרון על פני הצעה לדיון בוועדה. זאת הפרוצדורה עד כה. אגב, בעבר ערערתי כמה פעמים על הפרוצדורה. כל זמן שלא נברר את העניין מחדש, נקיים אותה.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת טלב אלסאנע, האם אתה מסכים שהדיון יתקיים בוועדה?

טלב אלסאנע (מד"ע):

כן.

היו"ר ש' וייס:

אם כן, נפתרה הבעיה. מי שיצביע בעד, פירוש הדבר בעד העברה לוועדת הכספים. נגד – פירושו אי-הכללת הנושא בסדר-היום.

דן תיכון (הליכוד):

אני מציע להעביר את הנושא לוועדת הכלכלה.

היו"ר ש' וייס:

אם כן, ועדת הכנסת תכריע. חברי הכנסת, מי בעד העברת הנושא לוועדה?

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – רוב

נגד – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

אני קובע, שהנושא יעבור לוועדת הכנסת, על מנת שתכריע באיזו ועדה הנושא יידון.

הצעה לסדר-היום

מצב שכונות חיילים משוחררים ביישובים הדרוזיים

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום, הצעה לסדר-היום מס' 72, בנושא: מצב שכונות חיילים משוחררים ביישובים הדרוזיים.

סאלח טריף (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, לא פלא הוא שהדיון על נושא הדרוזים בא אחרי הדיון על נושא הבדואים. אני עולה על הדוכן הזה פעם נוספת, בנסיבות לא נעימות של שביתות, של הפגנות. מציפה אותי הרגשה של בושה, זעם ותסכול.

מעל דוכן זה אני שולח ברכה נאמנה לכל חברי ועמיתי ראשי הרשויות הדרוזיות, שנמנע מהם, אדוני היושב-ראש, להגיע הנה, על-ידי הכנסת.

היו"ר ש' וייס:

לא הבנתי. אני לא מבין במה מדובר.

סאלח טריף (העבודה):

מנעו מהם להגיע הנה, על-פי הנוהג. כך הובהר לי. אני רוצה לאחל לי ולהם, כי במדינה הזאת, במדינת חוק וסדר, אכן לא נצטרך עוד – – –

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש דברים שצריך לברר תיכף בהתחלה.

לא נמנע מאיש להגיע לכנסת. יש סדרים לגבי מספר האורחים שיכול חבר הכנסת להביא ליציע, מתוך נימוקים כבדי משקל שנולדו בכנסת הקודמת. מי שרוצה לשנות את הסדרים, יעלה את זה בוועדות המתאימות. חלילה, לא יאשים את הכנסת שהיא מונעת הגעת אנשים לביתה.

סאלח טריף (העבודה):

אבל, אדוני היושב-ראש, אני זוכר שבכנסת הקודמת, שגם אני הייתי חבר בה, ישבו פה אנשים והיתה רגישות רבה מאוד.

היו"ר ש' וייס:

אני אסביר. ברשותך, אני אסביר.

חברי הכנסת, בכנסת הקודמת היו מקרים רבים מאוד, שביצע האורחים ישבו עשרות ומאות חברי מרכזי מפלגות, והיתה טענה של חברי הכנסת – – –

סאלח טריף (העבודה):

אין שום דמיון.

היו"ר ש' וייס:

רק רגע. היתה טענה, שזה קצת מכביד על דיון חופשי פה, באולם, והיו סידורים – שלא אני קבעתי, אלא הכנסת הקודמת – לגבי הדרך שבה מזמינים אורחים. הבית פתוח, אבל אם לגבי הדרך יש ערעור, יש ועדת הכנסת; היא יכולה לדון בזה.

נא להמשיך בנושא עצמו.

סאלח טריף (העבודה):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש.

בו בזמן שהיתה השתוללות בבניית יחידות דיור בישראל, שכחו שיש אוכלוסיות אחרות במדינה הזאת, שגם להן מגיע דיור הולם במדינה, שיש להן מעט הזכויות האלה. פעם נוספת אנו זוכים לראות את המחזות של הפגנות ושביתות, ואנו מוחים על זלזול, על קיפוח מתמשך, ואנחנו לא יודעים עד מתי נמשיך עם ההתבזות הזו, עם אי-כיבוד זכויות האזרח הבסיסיות במדינת ישראל.

אדוני שר הבינוי והשיכון היושב כאן, בשנים 1991-1992 נבנו ברחבי ישראל עשרות אלפי יחידות דיור, אבל איפה נבנו יחידות דיור ללא חשמל, ללא מים? – רק ביישובים הדרוזיים.

קריאה:

למה הם שותקים?

סאלח טריף (העבודה):

מה הם יכולים לעשות? פשוט לא התייחסו אליהם. אריק שרון ייבש את כל היישובים הדרוזיים, לרבות שכונות חיילים משוחררים. הם לא היו בתוכנית של ההתנחלויות, הם לא היו על מפת ההתנחלויות שלו.

דן תיכון (הליכוד):

למה לא הבאת את ראשי המועצות הדרוזיות לוועדת הכספים?

היו"ר ש' וייס:

השאלה נשאלה, זהו.

סאלח טריף (העבודה):

איפה נבנו בתים ללא חשמל? – רק ביישובים הדרוזיים. איפה נבנו בתים ללא מערכת ביוב? בתשע שכונות של חיילים משוחררים סובלים מהעדר ביוב, כבישים, מים, טלפונים, חשמל. כך הדבר בג'וליס, בעספיא, בדליה, במע'אר, בבית-ג'ן, באבו-סנאן, ביאנוח, בכסרא, והרשימה עוד ארוכה.

קחו, לדוגמה, מה שקורה ביישוב בית-ג'ן, אדוני שר הבינוי והשיכון, יישוב שאחוז החללים בו הוא מהגבוהים בארץ, ובין שוכני השכונה של חיילים משוחררים יש משפחות שכולות. בשכונת החיילים המשוחררים כ-50 משפחות. לפני ארבע שנים החלו לאכלס את השכונה הזו. אין רשת חשמל עד היום הזה, אין מערכת ביוב, אין כבישים. עד לפני חודש לא היו להם מים. הם נאלצו לשלם כל אחד כ-3,500 שקל כדי שיחברו להם מהמועצה מים, כי גם למועצה אין תקציב לחיבורים לרשת המים, בו בזמן שמשרד הבינוי והשיכון היה חייב לפתח ולהכין את התשתיות, ולשם כך גבו מהחיילים בעבור המגרשים האלה כ-15,000 שקל. הם שילמו, המגרשים לא ניתנו להם חינם, לא בנו דירות ואמרו להם: בואו תיקחו ותקבלו הלוואות מקום.

כך גם בעספיא – בלי חשמל, בלי ביוב, בלי כבישים. כך גם בג'וליס. בג'וליס עבדתי על חשבון תקציב המועצה, והיום יש תביעה נגד משרד הבינוי והשיכון על 500,000 שקל. נאלצתי לגבות מהתושבים, כי משרד הבינוי והשיכון לא רצה לשלם לי אגורה. איזה יחס זה?

חיים קופמן (הליכוד):

אלו דירות שבנה משרד הבינוי והשיכון?

סאלח טריף (העבודה):

לא, הדירות נבנות בבנייה פרטית על אדמה שנרכשה מהמינהל, אך מה שקורה הוא, שמשרד הבינוי והשיכון חייב לבנות את התשתיות, חייב להכין את תשתית המים, הביוב והכבישים לחיילים, והם בונים במסגרת התוכנית "בנה ביתך".

אנחנו הצענו שיבנו גם בנייה מסיבית אצלנו, כמו שבנו במקומות אחרים. על-ידי כך היינו זוכים להיתרים מהירים הרבה יותר, ואתה יודע זאת, והמדינה היתה מסייעת ובונה ומציבה יעדים חדשים לאוכלוסייה שעוד לא נוסתה בדברים האלה. ושני הדברים האלה לא נעשו. מצד אחד לא בנו, ומצד שני לא סייעו במינימום שהיו צריכים לעשות. איזה יחס זה?

אני אומר לכם, כל חברי הבית, על השוויון המסולף והמעוות דיברנו לא פעם אחת בבית הזה. זה פשוט מדכא לחשוב איך שר כמו אריק שרון היה אדיש לחלוטין לכל העוול הנורא הזה. עוול נורא היה מנת חלקנו; חיילים משוחררים, מיטב לוחמיה של מדינת ישראל – ואינני יכול להאשים את השר בן-אליעזר, היושב שלושה שבועות בממשלה. שנתיים לא העביר משרד הבינוי והשיכון אלא פרוטות למועצות הדרוזיות.

אסעד אסעד (הליכוד):

— — —

סאלח טריף (העבודה):

חבר הכנסת אסעד, חשבתי שאתה פה תסייע לי ולא תתנגש אתי –

אסעד אסעד (הליכוד):

אני לא מתנגש אתך.

סאלח טריף (העבודה):

— — בנושא שיחד אתי נלחמת למענו.

אסעד אסעד (הליכוד):

ראשי המועצות הדרוזיות שובתים כאן, הם מפגינים נגד אי-שוויון מצד הממשלה שלך.

סאלח טריף (העבודה):

שרון, שבנה בכל חלקי ארץ-ישראל עשרות אלפי יחידות דיור – תגידו לי: איפה הוא השאיר אנשים בלי חשמל? הוא השאיר בכל חלקי הארץ, חבר הכנסת אסעד, 12,200 יחידות דיור, לא רק שלמות ומושלמות אלא עם פיתוח סביבתי ועם גינות נוי ועם מדרכות, אבל אין להן כל דורש.

רבותי חברי הכנסת, היום אנחנו נמצאים בעיצומה של שביתה, שאתמול לוותה בהפגנה, הפגנה קשה מאוד מצד הציבור הדרוזי, ומי מאתנו שמזלזל בזה ולא מתחשב במרירות, בזעם ובתסכול שבלב כולנו, ובמיוחד בציבור הזה – אני רוצה להגיד לכם שהיו שם נקודות אור; אנחנו ראינו שם תושבים נאמנים וטובים של מדינת ישראל מהציבור היהודי, שבאו והזדהו אתנו ואמרו לנו: למה אתם לא מודיעים לנו? זה כואב לכל המדינה, לכל התושבים. אבל לב הממשלה לא כואב.

עשינו הסכמים לפני חודשים, לפני שנה, עם משרדי הפנים והאוצר. שרים מכובדים במדינת ישראל חתמו על הסכמים עם ראשי המועצות הדרוזיות. ועברו חודשים, ואת ההסכמים שהם חתמו עליהם הם לא מכבדים. איזו התנהגות בזויה של מערכת שלטונית? למה עוד אפשר לצפות?

משרד החינוך והתרבות הבטיח לבנות 41 כיתות. יש מחסור ב-200 כיתות. הוא העביר התחייבויות לפחות מ-20 כיתות. משרד הבינוי והשיכון הפר את כל ההתחייבויות. הוא לא העביר כספים כלל. היו לו סדרי עדיפויות אחרים.

אני פונה לפואד, שר הבינוי והשיכון – — —

היו"ר ש' וייס:

לשר בנימין בן-אליעזר.

סאלח טריף (העבודה):

אני פונה לשר בנימין בן-אליעזר, שהיה שנים רבות מפקד ולוחם יחד עם החיילים הדרוזים ומכיר מאות ואלפים מהם. ממך אני מצפה ליחס אחר, וממך אני מצפה לתשובות אמיתיות. ומהמשלה הזאת, שאני תומך בה, אני מצפה באמת לשינוי סדרי העדיפויות, לא רק אצל היהודים, כי העניינים האלה הם בנפשנו. אני מצפה שלא נטיח עוד, ולא נדבר גבוהה ולא נבצע. ואני מקווה מאוד שאני אזכה לתמיכה גם מהבית הזה וגם משרי הממשלה.

אני מציע להעביר את העניין הזה לוועדת הכספים לדיון רציני, או לקיים דיון במליאה.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת יכול להציע רק דיון במליאה.

סאלח טריף (העבודה):

אני מציע דיון במליאה בגלל חשיבות הנושא.

היו"ר ש' וייס:

אני אבקש משר הבינוי והשיכון להתייחס להצעה. בבקשה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, קודם כול כהערה לחבר הכנסת אסעד אסעד: ראשי הציבור הדרוזים, ששובתים פה, שובתים משום שהממשלה שלך לא קיימה הסכמים.

חיים קופמן (הליכוד):

שר הפנים, ערב הבחירות, העביר את הכספים למטרות אחרות.

אסעד אסעד (הליכוד):

הממשלה הזאת מסרבת לכבד את ההסכמים.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת קופמן, נדמה לי שההערה מוצתה.

חיים קופמן (הליכוד):

לא מוצתה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

נושא ההצעה לסדר-היום הוא עניין שכונות החיילים המשוחררים ביישובים הדרוזיים. אני יכול לומר לך, חבר הכנסת סאלח טריף, כיצד אני רואה את הנושא הזה. קשה לי לבוא עוד הפעם לכאן ולדון במה שהיה. לגבי דידי, ההתייחסות לשכונות של חיילים משוחררים דרוזים צריכה להיות בדיוק כמו ההתייחסות לשכונות או לזכויות של חיילים משוחררים בכל מדינת ישראל. זה ציבור שנתן את שירותו לכל יחידות צה"ל, עשה את שירותו בכל קווי המערכה של ישראל, שילם מחיר יקר, עושה שירותו במילואים, ולא יעלה על הדעת, שכלפי ציבור זה תהיה איזו אפליה. אני לא רוצה להיכנס כרגע לכל הראייה, בוודאי של הממשלה הזאת, כלפי המגזר הדרוזי.

אני אעשה את כל אשר אוכל כדי להביא לכך, שלפחות בסוגיה הזאת, השוויון יהיה מלא. אני חוזר ואומר: אני אעשה כל מאמץ כדי שלפחות לגבי כל הנוגע לזכויות חיילים משוחררים העדה הדרוזית לא תקופח.

עם זאת, היות שהעלית כמה וכמה נקודות ומשרדי התייחס אליהן, חובה עלי לבוא ולומר לך לפחות מה תמונת המצב שיש כרגע בידי, ואני מקווה שהתמונה נכונה – לגבי התשתיות ביישובים, שבחלק מהם נגעת:

ג'וליס – אני מדבר על אותה שכונת חיילים – עד כמה שאני יודע, מבחינת מצב המים, קיימת מערכת מים לכל המגרשים אשר שווקו על-ידי המשרד. חשמל – קיימת רשת חשמל בשכונה, לרבות תאורת רחובות. לגבי כבישים, שגם בהם נגעת – בשכונה קיימים כבישים עם מצעים עד מגרש מס' 55. משם קיימים כבישים לא פרוצים, מאחר שקיימים שטחים פרטיים אשר נמצאים בהסדר עם המינהל. עם גמר הבנייה תושלמנה עבודות התשתית, כגון כבישים וביוב, בהתאם לתוכנית אשר סוכמה עם הרשות המקומית, שנדמה לי שאתה עומד בראשה, על-פי דרישת הרשות להצעת הפרוגרמה 1992.

עספיא – בשכונת החיילים המשוחררים בעספיא קיימת כיום רשת חשמל, מערכת מים ופריצת כביש עם מצעים.

סאלח טריף (העבודה):

פשוט לא נכון. אין לזה קשר.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני אומר את הדברים האלה לפרוטוקול.

מאיר שטרית (הליכוד):

— — — אולי בשבועיים האחרונים.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני רוצה לומר לך, שאני מתייחס לנושא הזה ברצינות גדולה הרבה יותר מהאופן שבו אתם מתייחסים לו. בכל אופן, משרד הבינוי והשיכון לא התחיל בעבודתו ברגע שאני נכנסתי לתפקידי; משרד הבינוי והשיכון התחיל בעבודה זו כבר לפני כמה שנים טובות. אני מניח שהחומר המצוי בידי הוא אומנם חומר אמיתי, אבל הוא רשום בפרוטוקול, חבר הכנסת סאלח טריף, ותוכל לקחת סעיף סעיף ולהתייחס אליו. אשמח לשמוע כל התייחסות שלך. תרשה לי לסיים.

בית-ג'ן – מערכת המים בוצעה ונמסרה לרשות המקומית. רשת החשמל הוזמנה בחברת החשמל.

דאלית-אל-כרמל – קיימת מערכת מים לכל השכונה. לגבי ביצוע כביש הגישה לשכונה, הוחלט, בהתאם לסיכום עם ראש המועצה, כי הכביש יבוצע על-ידי המועצה תוך השתתפות משרדנו ב-50% מהעלות.

מע'אר – מתוכננת שכונה חדשה לחיילים משוחררים. ברגע שהתוכנית תצא לפועל, ישתתף משרדנו בתשתיות, כמקובל.

כפר ירכא ויאנוח – לא נמסרה בקשה למשרדנו בגין קו מים או רשת חשמל ליישובים אלה.

אני מקווה, שבעקבות שינוי סדר העדיפויות שהתחייבה עליו הממשלה הזאת, סדר העדיפויות הזה בוודאי גם יצטרך לגעת במגזר הדרוזי בכלל ובעתיד הדרוזים, שיכונם וזכויותיהם של החיילים המשוחררים בפרט. אני מודה לך, אדוני.

היו"ר ש' וייס:

מה הצעתך, אדוני השר?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אם חבר הכנסת המציע רוצה להעביר את הנושא לוועדה – אין לי שום התנגדות.

היו"ר ש' וייס:

לא, סליחה. קודם כול חבר הכנסת רוצה תמיד לקיים דיון במליאה. אני חייב להסביר, יש כללים. חבר הכנסת מציע דיון במליאה. נקודה. השר יגיד מה היא הצעתו.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אין לי התנגדות שיהיה דיון במליאה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לשר הבינוי והשיכון. יש לנו שתי הצעות אחרות. הנוהג הוא, שאם יש הצעות להעביר לוועדה ולהסיר מסדר-היום – אני מאפשר קודם להציע הצעה להעביר לוועדה ואחר כך להציע להסיר מסדר-היום. חבר הכנסת אסעד מציע להעביר לוועדה, בבקשה. תשתדל לתמצת את דבריך לדקה.

אסעד אסעד (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, הבעיה היא לא רק שכונות לחיילים משוחררים במגזר הדרוזי, הבעיה היא בכל תחומי החיים במגזר הדרוזי. אין שוויון. מדברים על שוויון. כל עם ישראל יודע את מצבה של העדה הדרוזית. אני נכחתי לפני שנה בדיון על הנושא הזה, ובקרב כל חברי הבית, מכל הסיעות, היה קונסנזוס מלא; כולם דיברו על שוויון. הציבור הדרוזי יושב כאן ביציע האורחים. אתמול הפגינו מול משרד ראש הממשלה, מכיוון שהממשלה הקודמת התחייבה לתת שוויון והחלה בצעדים, אבל הממשלה הנוכחית, שהתחייבה לנקוט את הצעדים של הממשלה הקודמת, מתכחשת לכל ההסכמים שהיו עם הממשלה הקודמת. זאת הבעיה. אתמול "מרחו" את כל ראשי המועצות כאן ולא נתנו להם כלום.

לכן אני מבקש מהממשלה להתייחס ברצינות להסכמים שהיו בממשלה הקודמת.

היו"ר ש' וייס:

אתה מציע להעביר את הנושא לוועדה? איזו ועדה?

אסעד אסעד (הליכוד):

אני מבקש להעביר את הנושא לוועדת הכספים.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. חבר הכנסת מאיר שטרית מבקש להסיר את הנושא מסדר-היום.

סאלח טריף (העבודה):

חבר הכנסת אסעד, אתה צריך לדייק בנתונים.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת סאלח טריף, יש לי בקשה אליך, לא רצוי לנהל בבת אחת עם כל חברי הכנסת ועם כל השרים דיון כאן במליאה.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני מציע להעביר את הנושא לוועדת הפנים.

היו"ר ש' וייס:

אם יאושר להעביר לוועדה – הנושא יעבור להחלטת ועדת הכנסת. בבקשה, חבר הכנסת שטרית.

מאיר שטרית (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, האמת היא, שכולם משלמים מס שפתיים גבוה ומדברים על יצירת שוויון בין חיילים משוחררים דרוזים לאחרים. הלכה למעשה, עדיין רב מאוד הפער והמרחק בין מצבם של החיילים הדרוזים לבין האחרים, ובכלל – בין הכפרים הדרוזיים לבין האחרים. זה מחייב השקעת משאבים גדולה מאוד בתחומים האלה; אין לי שום ספק. אינני חושב שדיון במליאה, או דיון בוועדה

יביא לתוצאה המקווה. הנה, עכשיו יש ממשלה חדשה, המתיימרת לשנות סדרי עדיפויות. שר השיכון נראה לי עייף מדי, למרות העובדה שיש לו שני סגנים.

אליהו בן-מנחם (העבודה):

מאיר שטרית (הליכוד):

שלום, אדוני סגן השר.

דב שילנסקי (הליכוד):

הוא מועמד.

היו"ר ש' וייס:

סליחה, בזמן הצעה אחרת רצוי לא להפריע. חברי הכנסת, מכיוון שהצעה אחרת היא במסגרת של דקה, רצוי לא להפריע, רצוי אפילו לא להיגרר להפרעות.

מאיר שטרית (הליכוד):

על כן אני סבור, רבותי, ששר השיכון צריך לטפל בנושא הזה במשרדו, לבוא לכנסת קונקרטי עם הצעות מעשיות, עם תקציבים ברורים, לפעולה ביישובים הדרוזיים, שממלאים את חובתם למדינת ישראל, ואין לי שום ספק שהם זכאים למלוא הזכויות, כפי שזכאים להם אנשים אחרים בישראל. אינני מאמין שמדיון בוועדה או במליאה תצא הישועה. אני מעדיף לראות פעולה ישירה ומהירה של שר השיכון בעניין הזה.

היו"ר ש' וייס:

תודה רבה. לפיכך אתה מציע להסיר את הנושא מסדר-היום.

חברי הכנסת, אין עוד הצעות.

יעקב שמאי (הליכוד):

אבקש להעביר את הנושא לוועדת הפנים.

היו"ר ש' וייס:

כבר ביקשו.

חברי הכנסת, מכיוון שבראשית הדיון – אולי חלק מכם לא היה – היו פה חילופי דברים מיותרים לגמרי בין היושב-ראש לבין חבר הכנסת סאלח טריף, אני רוצה להודיע שהבית הזה, תמיד, לבו וראשו היו פתוחים לענייני הדרוזים, לענייני הבדואים, והעניין הזה של מספר האורחים ביציע מוסדר בתקנון. אם יש איזו השגה, יש פרוצדורה לשינוי התקנון. לא היה בזה אפילו שמץ של רצון רע. נהפוך הוא, אנחנו אפילו קצת הפרנו את התקנון והבאנו יותר אורחים מאשר מקובל בפרוצדורות המקובלות. חשוב שידעו, משום שזה הושמע כאן בפרהסיה.

חברי הכנסת, אנחנו מצביעים. מי שתומך בדיון במליאה – אם זה יעבור, ממילא זה במליאה ולא בוועדה. אני מעיר שוב: לי יש בעיה עם הפרוצדורה. אני ממליץ ליושב-ראש ועדת הכנסת לחשוב בדבר.

מי תומך בהצעה שיתקיים דיון במליאה בנושא שהועלה לפנינו על-ידי חבר הכנסת סאלח טריף? מי מתנגד?

הצבעה

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – רוב

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – מיעוט

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

הדיון יתקיים במליאה.

יהושע מצא (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, פה יש איזו אפליה: קודם הצבענו להעביר לוועדה בנושא של הבדואים.

היו"ר ש' וייס:

במליאה.

יהושע מצא (הליכוד):

שם זה עבר לוועדה.

היו"ר ש' וייס:

כי היתה הסכמה של השר ברגע האחרון.

יהושע מצא (הליכוד):

ופה, באותה נשימה, בשני נושאים דומים – – –

היו"ר ש' וייס:

חבל שחבר הכנסת מצא לא הבהיר לפני ההצבעה – – –

יהושע מצא (הליכוד):

לא ידענו שפה יעבירו למליאה.

היו"ר ש' וייס:

הערה פרוצדורלית כדאי להעיר בזמן.

עבד-אלוהב דראושה (מד"ע):

— — —

היו"ר ש' וייס:

רגע, חבר הכנסת דראושה, נפתור את זה. חבר הכנסת דראושה, הכול ניתן לפתרון.

אני אומר לגבי העתיד: הערה פרוצדורלית כדאי להעיר בשלב שעדיין יש אפשרות להשפיע על התהליך. ההצבעה התקיימה, וזה יהיה הפעם במליאה. להבא, אם יש הצעה כזאת – – –

יהושע מצא (הליכוד):

טוב שזה במליאה, אבל קודם הלך הנושא לוועדה.

היו"ר ש' וייס:

עוד פעם אחת: בהצעה הקודמת, לפני ההצבעה, היתה הסכמה על ועדה.

הצעה לסדר-היום

העסקת עובדים זרים בענף הבנייה

היו"ר ש' וייס:

הנושא הבא בסדר-היום – הצעה לסדר-היום מס' 47: העסקת עובדים זרים בענף הבנייה. חבר הכנסת אלכסנדר גולדפרב.

כאן רשום "אלכס". איך אתה מופיע כמועמד לכנסת?

אלכסנדר גולדפרב (צומת):

אלכס.

היו"ר ש' וייס:

נא לברר עם המזכיר לגבי אלכס או אלכסנדר, על-פי התקדים של דדי ואחרים. בבקשה.

אלכסנדר גולדפרב (צומת):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בראשית דברי ברצוני לברך את היושב-ראש לרגל בחירתו לתפקיד חשוב זה ולאחל לו ולכנסת השלוש-עשרה הצלחה.

היו"ר ש' וייס:

תודה.

אלכסנדר גולדפרב (צומת):

אדוני היושב-ראש, הנושא שברצוני להעלות בפני הכנסת הוא בעיית העסקתם של עובדים ממדינות זרות בתעשייה ובבניין, זאת על רקע הגידול המתמשך באבטלה.

בחודש יוני שנה זו נרשמו בלשכות התעסוקה למעלה מ-135,000 דורשי עבודה, וכ-88,000 מהם קיבלו אישורי אבטלה. בניכוי גורמים עונתיים, זו עלייה של 1.4% באבטלה.

מנתונים של המחלקה למחקר ולמידע של שירות התעסוקה עולה, כי כיום מועסקים כ-9,000 עובדים ממדינות זרות, כאשר כ-5,000 מהם עובדים בבניין, ו-4,000 – בתעשייה.

על-פי הצהרת מזכ"ל הסתדרות פועלי הבניין בתקשורת, הוכשרו לעבודה בשנה האחרונה, במקצועות הבניין השונים, למעלה מ-20,000 איש, משוחררי צה"ל, מובטלים ועולים חדשים.

איזה חינוך אנו מקנים לאזרחינו? האם בכל פעם שנצטרך להירתם לעבודה בארץ נייבא עובדים זרים ונשב בחיבוק ידיים בלשכות התעסוקה? החינוך לעבודה הוא ערך חשוב ביותר בחיי מדינת ישראל מראשית דרכה. אין די בחינוך לערכים אם אנו לא מעמידים את התנאים אשר יאפשרו מימוש ערכים אלו. באותה מידה, אין די בהכשרת אלפי אנשים אם לא נעשה מספיק כדי ליצור מקומות עבודה בעבורם.

הפסקת עבודתם של עובדים ממדינות זרות תביא לשיפור מיידי בתחום החברתי והכלכלי, ויתפנו מיידי כ-9,000 מקומות עבודה בבניין ובתעשייה. מדינה אשר אזרחיה נדרשים לשרת אותה

בשירות לאומי ובמילואים חייבת לעשות כל מאמץ לאפשר להם לפרנס את משפחותיהם בכבוד. הפסקת עבודתם של העובדים ממדינות זרות וקליטת עובדים מקומיים יביאו לירידה מיידית בלחצים ובמתחים חברתיים, יעזרו בקליטת עלייה וימנעו ירידה. נוסף על כך, תיחסך הוצאה מיותרת של מטבע חוץ וייחסכו כספי משלם המסים המופנים לתשלום דמי אבטלה.

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, התייחסות הכנסת לנושא חשוב זה תביא לשיפור מידי בתעסוקה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה לחבר הכנסת הכנסת גולדפרב.

בבקשה, אדוני שר הבינוי והשיכון, תשובתך. אני מבין את הבעיה שלך: אתה לא רגיל לכך שאפשר לומר בשלוש דקות מה שאומרים בעשר דקות.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

האם אני יכול לשאול שאלה את חבר הכנסת אלכסנדר גולדפרב, האם זה הנאום הראשון שלו? האם זה הנאום הראשון שלך, חבר הכנסת גולדפרב?

אלכסנדר גולדפרב (צומת):

כן.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כיאה למסורת הכנסת, אני רוצה לברך אותך על הנאום הראשון שלך, ואני מאחל לך ארבע שנים של עבודה מוצלחת. מי ייתן ותזכה להרבה הצעות לסדר-היום ולפעילות ענפה בתחום העבודה הפרלמנטרית שלך.

ולהצעה גופה: על-פי החלטת הממשלה מס' 2090, מיום 27 בנובמבר 1991, בדבר הידוק הפיקוח וצמצום מספרם של העובדים הזרים, ובהתאם למדיניות הממשלה לעידוד התעסוקה, הוקם צוות משותף ובו חברו נציגים מטעם משרד העבודה, שירות התעסוקה, משרד הבינוי והשיכון ומשרד האוצר. צוות זה גיבש המלצות בדבר צמצום מספר העובדים הזרים במטרה לשחרר מקומות תעסוקה בענף הבניין בעבור עובדים ישראלים. יישום החלטות הצוות במלואן אמור להביא לפינויים של כ-5,500 מקומות תעסוקה לעובדים ישראלים עד סוף שנה זו.

להלן תקציר ההחלטות אשר גובשו על-ידי הצוות: 1. חברות הבנייה סווגו לשלוש קטגוריות על-פי היחס שבין מספר המועסקים הישראלים לבין מספר המועסקים הזרים. בהתאם ליחס זה נקבעה לכל קטגוריה מכסת ביטולים על-פי שיעורי ביטול לתאריכים קבועים. יצוין כי ככל ששיעור העובדים הזרים בחברה נמצא גבוה יותר, ננקטה פעולה דרסטית יותר באמצעות שיעורי גריעה גבוהים במועדים מוקדמים יותר. בסך הכול הוחלט לבטל היתרים על-פי הרשימה הבאה: ל-1 באפריל 1992 – 793; ל-1 במאי 1992 – 208; ל-1 ביוני 1992 – 1,107; ל-1 באוקטובר 1992 – 1,893; ל-1 בינואר 1993 – 1,125. סך הכול – 5,126.

2. גם על חברות הבנייה, אשר חתמו חוזים עם חברות בנייה זרות, הוטל לצמצם את מספר הזרים המועסקים על-ידן בכ-1,500.

3. עוד הוחלט על הפעלת ועדת חריגים, אשר תורכב מנציגי המשרדים אשר הוזכרו לעיל. הוועדה רשאית להמליץ על מתן היתרים חריגים מעבר למצוין לעיל.

4. הוחלט כי לא יינתנו היתרים נוספים להעסקת עובדים זרים בקרב חברות ישראליות או זרות.

לאור האמור לעיל, ואחרי ששמעת אותי היום בוועדת הכלכלה, עת הכרזתי שאני מתנגד התנגדות נחרצת להעסקתם של עובדים זרים, ואעשה כל מאמץ, לפחות בתחום משרדי, כדי שעובדים זרים לא יעבדו, ובמקומם יעבדו עובדים ישראלים – אני מציע להסיר את ההצעה מסדר-היום.

דוד מנע (הליכוד):

אני מבקש הצעה אחרת.

היו"ר ש' וייס:

הצעה אחרת לחבר הכנסת דוד מנע.

מאיר שטרית (הליכוד):

אני ביקשתי להציע הצעה אחרת.

היו"ר ש' וייס:

אני לא קיבלתי שום פתק על כך.

מאיר שטרית (הליכוד):

אבל נרשמתי.

היו"ר ש' וייס:

נרשמים אצל מזכיר הכנסת.

מאיר שטרית (הליכוד):

שם נרשמתי.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת מנע, בבקשה. אתה יכול להציע להעביר את הנושא לוועדה.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כבוד השר, על גבי הנייר, הנתונים בדבר צמצום עבודתם של העובדים הזרים בתחום הבנייה והוצאתם מהארץ, הנתונים הללו נכונים. אבל מה שקרה – זו תופעה מוזרה מאוד. עובדים זרים ברשיון שנכנסו לעבוד בבניין, ואשר בגינם הרשיון צומצם, הפכו להיות עובדים זרים בלי רשיון. הם לא עזבו את הארץ. הם נשארו בארץ. אומנם קיצצו לחברה את מספרם של העובדים הזרים, אבל הם נשארו בארץ, הם לא יצאו מהארץ.

הנושא הזה הוא מורכב מאוד, חשוב מאוד, ואני מציע להעביר אותו לוועדת העבודה והרווחה של הכנסת ולדון בו בכבוד ראש. כי אני מסכים עם רוב דבריו של השר בנושא הזה. אני מציע שהוועדה תלבן את הנושא.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אנחנו עוברים להצבעה. השר מציע להסיר את הנושא מסדר-היום, ואילו חבר הכנסת מנע מציע להעביר אותו לוועדה. מי שמצביע בעד, כאילו הצביע בעד העברה לוועדה. חבר הכנסת גולדפרב, האם אתה מסכים להעביר את הנושא לוועדה?

אלכסנדר גולדפרב (צומת):

כן.

אברהם יחזקאל (העבודה):

גם כבוד השר מסכים להעברה לוועדה.

היו"ר ש' וייס:

השר מסכים להעביר לוועדה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כן.

היו"ר ש' וייס:

אילו ידענו את זה קודם, יכול היה חבר כנסת אחר להציע הצעה אחרת, להסיר את הנושא. מכיוון שזה היה אחרי משא-ומתן, לא נעשה את זה.

ובכן, אנחנו עוברים להצבעה על העברת הצעתו של חבר הכנסת גולדפרב לוועדת העבודה והרווחה.

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – רוב

נגד – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדת העבודה והרווחה נתקבלה.

היו"ר ש' וייס:

הנושא הועבר לטיפול של ועדת העבודה והרווחה.

הצעה לסדר-היום הפסקת הסלילה של "דרך חיים" – ממשלה מתעתעת במדיניותה

היו"ר ש' וייס:

אנחנו עוברים לסעיף הבא בסדר-היום, הצעה לסדר-היום מס' 152, בנושא: הפסקת הסלילה של "דרך חיים" – ממשלה מתעתעת במדיניותה. חבר הכנסת עוזי לנדאו, בבקשה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, כאשר נכנסה הממשלה החדשה לתפקידה, היא הציגה מטרות חדשות. אמנה חלק מהן. למשל, חיזוק יישובי בקעת-הירדן הנמצאים בקו העימות; חיזוק הביטחון לקראת האוטונומיה; כאשר תהיה אוטונומיה – אני אוסיף, חלילה, לאוטונומיה לשיטתו של מר רבין – הדבר לא יפגע בביטחון; חיזוק אוכלוסיות המצוקה במדינת ישראל; הסטת הבנייה למקום ששם יש ביקוש, וכן הלאה. ועוד הוסיפה הממשלה, שהנה היא עומדת מייד לקבל החלטות אשר ישקפו את מדיניותה, והיא טובעת מונח חדש: סדר עדיפויות חדש; שינוי סדר עדיפויות – מונח המהלך עלינו קסם.

יהושע מצא (הליכוד):

סדר עדיפויות לאומי חדש.

עוזי לנדאו (הליכוד):

סדר עדיפויות לאומי חדש. מלים המהלכות עלינו קסם. נבחן מה מאחוריהן.

והנה, בעיצומם של הימים האלה הממשלה מקבלת סדרה של החלטות על הקפאה נרחבת של הבנייה היכן שאפשר, ברחבי יהודה ושומרון במיוחד. ואני מבקש להתמקד באותן החלטות שלה, העוסקות בהפסקת הסלילה של רוב הכבישים ביהודה ובשומרון, ובמיוחד הכבישים החשובים, כמו עוקף-שכם, עוקף טול-כרם, ועל כולם – הפסקת הסלילה של "דרך חיים", היא אותה דרך הקרויה "חוצה שומרון".

אדוני היושב-ראש, מלה אחת של היסטוריה. מי שיזם את "דרך חיים" היה צה"ל, המטה הכללי של צה"ל, עוד ב-1974 או ב-1975.

רחבעם זאבי (מולדת):

עוד לפני זה, ב-1972.

עוזי לנדאו (הליכוד):

את הניירות קראתי בשנים האלה. הסיבה היא, ש"דרך חיים", או הציר הזה, הוא ציר האורך האסטרטגי החשוב ביותר על מנת לקדם פני מתקפה של החזית המזרחית. אוסיף, שהכביש הזה הוא לא פחות חיוני גם בעידן האוטונומיה, כדי שכוחות יוכלו להגיע מייד למוקדי פורענות. הכבישים האחרים – ומדובר בעוקף-שכם, עוקף טול-כרם, והרשימה ארוכה – הם כבישים שהוחלט עליהם על דעת ראש הממשלה רבין עוד בתפקידו כשר הביטחון, לפני יותר מארבע שנים. ושר הבינוי והשיכון, שקדם לשר הבינוי והשיכון הקודם, היה זה שכבר הכניס אותם לתוך פעולה של ביצוע בפועל. אבל הממשלה החליטה כפי שהחליטה, אינני מבין מדוע. אוסיף רק את הדברים הבאים.

כביש איננו תכלית לעצמו. כביש נועד להשיג מטרות נוספות, מטרות חשובות. מה החשיבות של "דרך חיים" לביטחון – זאת ציינתי לפני זמן קצר. אבל "דרך חיים", כל איש מקצוע יאמר זאת, הוא אף עורק חיים ליישובי הבקעה, ליישובי קו העימות שאתם וכולנו חפצים ביקרם. הוא מקרבם לטווח של שעה נסיעה, פחות משעה למטרופולין של תל-אביב, לשפלת החוף. ואוסיף: כפי ש"דרך חיים" יהפוך את יישובי קו העימות בבקעת-הירדן ליישובים החיים בזכות עצמם, בלי קשר לאינפוזיה ממשלתית שוטפת, כך הוא גם הכביש שהפך את כל היישובים הבנויים לאורכו, ובמיוחד במעוין של עמנואל-אריאל-אלפי-מנשה-שערי-תקווה, ליישובים שנמצאים בטווח של חצי שעת נסיעה מתל-אביב. וכפי שציבור רב בארץ, אלפים ועשרות אלפים, בחרו לגור בפתח-תקווה, בכפר-סבא, בהרצלייה, ברעננה, כך באו אלפים נוספים לגור גם במעוין הזה, ללא כל תמריצים ממשלתיים. מדוע? משום שזה טוב ונוח לכולם. הקרקע זולה למדינה, הדירה זולה לאזרח, התחבורה מצוינת, וכך יכולים אזרחים רבים לזכות בקפיצת מדרגה לצורך שיפור איכות החיים שלהם במחיר שווה לכל נפש. ואוסיף, אדוני שר השיכון: כבודו מדבר בשם מפלגה שמבקשת להיטיב את תנאי שכונות המצוקה. רבים מבני שכונות המצוקה בוחרים למצוא את פתרונם לא בשכונות עצמן, אלא במקומות האלה.

אליהו בן-מנחם (העבודה):

בודדים.

עוזי לנדאו (הליכוד):

יסלח לי כבודו. אם יסתכל בנתונים, ילמד דברים אחרים. אני יודע, חבר הכנסת בן-מנחם, שזה מתנגש עם תעמולת הבחירות שלך, וזה לא מסתדר עם הדימוי הכללי שלך כבן אחת השכונות; עם כל הכבוד, רבים גרים שם. אם יבקר כבודו ביישובים האלה, יראה במו עיניו.

אליהו בן-מנחם (העבודה):

אתה יכול לספור אותם על אצבעות שתי ידיים.

אברהם יחזקאל (העבודה):

מסיבות אידיאולוגיות?

עוזי לבדאו (הליכוד):

אינני אומר שמסיבות אידיאולוגיות. אמרתי: משום שזה טוב וזה נוח. ומן הסיבות האלה אוסיף, שהכביש הזה מביא חיסכון ניכר למדינה, שכן המדינה איננה צריכה להשקיע בדיור. קיומו של הכביש הזה מביא לחיסכון ניכר בדיור, משום שהמדינה, אם תאפשר לרבים לגור שם ולבנות בעצמם, מכספם, עם סיוע מינימלי, תחסוך כספים נכבדים שתצטרך להשקיע כדי להציע דיור לאותם אנשים במקומות אחרים.

אינני בטוח שזה ידוע לכולם, אבל כבר במעוין הזה, לאורך כביש "דרך חיים", חוצה-שומרון, קיים רוב יהודי, בהשוואה לאוכלוסייה הערבית, גדול יותר מאשר במקומות שונים בגליל.

בעצם הימים האלה אנחנו נתקלים, לצערי הרב, באותם אירועים טרגיים של פיצוצים במפעלי תע"ש. אזור גוש-דן, המטרופולין של תל-אביב, רווי מפעלי תעשייה, הם חונקים את האזור, הם מרעים את איכות החיים ואת רמת החיים. ראוי להעבירם. את חלקם יעבירו לנגב. כלכלית אי-אפשר להעביר את כולם לנגב. גם באזור הזה צריכים אנשים להתפרנס. כל העורף שסביב "דרך חיים", האזורים הפתוחים האלה שאינם צפופי אוכלוסייה ערבית הם אזור פיתוח טבעי לשפלת החוף, עורף טבעי להעברת כל המפעלים. אולי אזכיר שבאזור התעשייה של ברקן הוקם מפעל לקליטת תע"ש, אלא שמסיבות פוליטיות, של מי שעמדו בראש ועד העובדים של תע"ש, לא העבירו את תע"ש וכמה מפעלים שלה מאזור גוש-דן לאזור יהודה ושומרון, לאזור ברקן.

אדוני שר השיכון, מי שרצה לבצע את מדיניותכם, על-פי היעדים שלכם, צריך היה דווקא להשקיע בכבישים, הרבה יותר מאשר הליכוד, כדי לחזק את יישובי בקעת-הירדן, כדי לחזק את היישוב היהודי שיישאר באוטונומיה, לשיטתכם. אבל לא רק שלא עשיתם זאת, אלא הפסקתם. ומשמעות הפסקת סלילת הכבישים היא קודם כול הוצאה כספית כבדה, כי הפסקת הכבישים האלה, בכלל זה עבודות עפר, תביא לתוצאה שהגשמים הראשונים של החורף ישטפו את תשתית העפר וכסף רב ירד לטמיון. הכבישים האלה יצטרכו להיבנות, כך או כך. מדינת ישראל, על-פי גישתכם, מבזבזת כסף רב. מעבר לכך, גם הפסקת הבנייה לא תביא חסכוניות. היא תביא נזק כי יצטרכו לבנות. מדוע לא לבנות במקום שיש בו ביקוש?

אדוני השר, כאשר אני מתבונן על החלטותיכם בהשוואה ליעדיכם, אני חייב להגיע למסקנה – ותקן אותי אם אני טועה – שאולי אינכם יודעים מה אתם רוצים. אם אתם יודעים מה אתם רוצים, הרי מעשיכם מנוגדים למטרותיכם. מבחינה מקצועית, אתם לא רציניים. איש מקצוע לא נוהג כך. תלמיד שלא כל כך מצליח בבית-הספר, והמורה רוצה להתייחס אליו בסלחנות ולא לגרום לו לביזיון פומבי – הוא אומר לו: אתה עולה כיתה, אבל לא בבית-ספרנו. כבוד השר, אתם לא עולים כיתה, ולא רק לא

בבית-ספרנו. אתם לא עולים כיתה בכלל. צריך להוריד אתכם כיתה, או שתיים-שלוש כיתות, כדי שתתחילו ללמוד את המקצוע מיסודותיו.

מה שאני מבקש, אל תבואו ותאמרו לנו: סדר עדיפויות חדש. המלים האלה יכולות להלך קסם, יכולות לבלבל מי שאיננו מבין את התחום הזה, את הנושא המקצועי הזה.

אלי גולדשמידט (העבודה):

היו"ר ש' וייס:

סליחה, חבר הכנסת לנדאו צריך לסיים בעוד שבע שניות. זה לא זמן לשאול שאלות.

עוזי לנדאו (הליכוד):

שבע שניות. זה לא סתם, אחרת היושב-ראש יסיים אותי באיפון.

היו"ר ש' וייס:

לא.

אלי גולדשמידט (העבודה):

היו"ר ש' וייס:

הוא לא יכול לומר על זה כי הוא סיים את נאומו. חבר הכנסת גולדשמידט, הוא כבר לא יכול. הוא סיים את נאומו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אני אשיב בשמחה.

היו"ר ש' וייס:

באופן פרטי. סיימת.

אלי גולדשמידט (העבודה):

מה אתה אומר – – –

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, יש לי בקשה – את השאלות החשובות לשאול בראשית הנאום של הנואם.

עוזי לנדאו (הליכוד):

מה השאלה, אולי זו שאלה שהיתה עושה ממני עפר ואפר.

היו"ר ש' וייס:

כבר אין זמן להשיב.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אם כן, אדוני השר, אני מבקש לסיים ולומר את הדברים הבאים. אל תאמרו לנו: סדר עדיפויות חדש. כל איש מקצוע מתחיל יודע, שעל-פי סדר העדיפויות שלכם הייתם חייבים להשקיע יותר, להמריץ את סיום הבנייה. אל תעשו צחוק מן המושג הזה, תנו תשובה טובה.

אדוני היושב-ראש, אני מודה לך. אם יש צורך לתת תשובה, כנראה סבירה על שאלה מוחצת, אני מבקש את רשותך.

היו"ר ש' וייס:

לא. אין סידור פרוצדורלי כזה. תודה רבה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

תודה רבה.

היו"ר ש' וייס:

אני מודה מאוד לחבר הכנסת לנדאו. האם השר רוצה להשיב עכשיו, או במקובץ על ארבע הצעות בנושאים דומים, לא זהים? אני מבין שהתשובה על ההצעה הזו תינתן אחר כך.

הצעה לסדר-היום הצהרת ראשי יש"ע על החלטתם להמשיך בבנייה בשטחים בניגוד להחלטת הממשלה

היו"ר ש' וייס:

אני מזמין עכשיו את חבר הכנסת אבי יחזקאל להביא את הצעתו, שמספרה 148, בנושא: הצהרת ראשי יש"ע על החלטתם להמשיך בבנייה בשטחים בניגוד להחלטת הממשלה.

רו כהן (מרצ):

אדוני היושב-ראש, אתה מקבץ את ההצעות והתשובות תבואנה במקובץ.

היו"ר ש' וייס:

השר ביקש שכך יהיה, וזו זכותו. חבר הכנסת אבי יחזקאל, בבקשה.

אברהם יחזקאל (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אתמול בערב הופיע על מסך הטלוויזיה נער הפלא האמריקני בפוליטיקה הישראלית, כשהוא מנסה להסביר ליהדות העולם – –

קריאה:

מי זה נער הפלא?

אברהם יחזקאל (העבודה):

– – למה צריך להשקיע בבנייה בניגוד להחלטת ממשלת ישראל.

אני מבקש להפנות את חבר הכנסת ביבי נתניהו אל חבר הכנסת מאיר שטרית, שימים מספר לאחר הבחירות, באמירה אמיתית, אמר וניתח את הסיבות לכישלון הליכוד בבחירות האחרונות.

היו"ר ש' וייס:

אתה עומד על כך שזה ייכנס לפרוטוקול – "נער הפלא האמריקני"? אני שואל.

אברהם יחזקאל (העבודה):

יש בעיה עם זה, אדוני היושב-ראש?

היו"ר ש' וייס:

לא, אני שואל.

אברהם יחזקאל (העבודה):

לגבי הפרוטוקול, אין לי בעיה למחוק זאת.

היו"ר ש' וייס:

אם אין לך בעיה, אז נמחק.

אברהם יחזקאל (העבודה):

הוא הסביר זאת באנגלית, עם דקדוק אנגלי.

היו"ר ש' וייס:

יש עוד כמה ישראלים שמדברים אנגלית. אני מבקש להוציא את זה מהפרוטוקול.

אברהם יחזקאל (העבודה):

בכל מקרה, חבר הכנסת שטרית ניתח את הסיבות לכישלון הליכוד. והנה, עם החלטת הממשלה, אנחנו קוראים ששר השיכון, שרק שבועיים הוא שר בממשלת ישראל, מקבל איומים – ואינני מרמז מאין קיבל את האיומים – ואתה שומע הצהרות או אמירות מראש הממשלה לשעבר, שהוא מבין את התנהגותם של ראשי המתנחלים ביש"ע.

עוזי לנדאו (הליכוד):

מה לא טוב בהתנהגות?

אברהם יחזקאל (העבודה):

בני קצובר בא ואומר: העבודה מייבשת את המפעל הציוני. יש לי סוד לגלות: מה שנעשה בשנים האחרונות על-ידי בני קצובר וחבריו זה סחיטה של המפעל הציוני, זה דילול המקורות של המפעל הציוני. בשנים האחרונות לא היתה זו ציונות לשמה. זו היתה סחטנות.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתה מוכן להביא דוגמאות?

אברהם יחזקאל (העבודה):

בואו נראה את הדוגמאות, וזה מתייחס גם למה שאמר חבר הכנסת עוזי לנדאו, למה אנשי השכונות, לשיטתו, גרים באותם אזורים שנוח וכדאי לגור בהם. בבקשה.

ובכן, בחינוך ותרבות – יום לימודים ארוך חנים או מועדונית לכל ילד, ולא רק מסיבות סוציאליות, לפעמים ארוחות צהריים מסובסדות. בקרני-שומרון, לדוגמה, מועדונית עם ארוחת צהריים עולה 250 שקל לחודש לילד. זה מעשה ציוני. המענקים של מפעל הפיס – מרכזי פיס ומחשבים בהיקף הניתן

לערי הפיתוח המרוחקות והבעייתיות ביותר נמצאים במרחק של 20 דקות מתל-אביב. מענקי הפיתוח הניתנים לאותם חלוצי הווילות – יישוב בשטחים מקבל תקציב פיתוח לפי מפתח של 3,000 עד 5,000 שקל לנפש, עבור כבישים פנימיים, מוסדות חינוך ותרבות ושירותים קהילתיים אחרים. הלוואות ומענקי מקום – כמעט כל יישוב בשטחים מזכה את רוכשי הדירות ב-49,500 שקל סיוע מיוחד.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אפשר לשאול את הדובר שאלה?

אברהם יחזקאל (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אנא.

היו"ר ש' וייס:

חברי הכנסת, אין תהליכים של הצגת שאלות בזמן הצעה לסדר-היום.

אברהם יחזקאל (העבודה):

פטור מאגרות על דרכי גישה – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

אולי בהסכמתו של הנואם.

היו"ר ש' וייס:

חבר הכנסת לנדאו, אתה חבר כנסת מנוסה וותיק. אין תהליך כזה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

אולי בהסכמתו.

היו"ר ש' וייס:

ואם הוא יסכים, שהוא ינאם 17 דקות? קראת קריאת ביניים, זה בסדר.

אברהם יחזקאל (העבודה):

פטור מאגרות על דרכי גישה, חנייה, גינון וכדומה, שווה כ-10% ממחיר הדירה הנמכרת שם. קרקע חינם – עד חצי דונם חינם ב"בנה ביתך", שווה כ-10% עד 13% ממחירה של דירה מקבילה על קרקע ממשלתית בתוך "הקו הירוק". הקלות מס – 7% הנחה במס הכנסה לכל מתיישב, עד לתקרה של 52,110 שקל בשנה. הטבות למעסיקים הניתנות בברקן ולא במגדל-העמק. סיוע בתעסוקה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת יחזקאל, אתה צריך להשוות את זה להנחות ולהטבות – – –

אברהם יחזקאל (העבודה):

אני בא לשאול אתכם: האם יש מעשה חלוצי באותה נהנתנות? האם היתה סגפנות בחלוציות שלכם? האם היה רעב? האם היה חולי? מה הקרבתם?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתה מוליך שולל את הציבור.

אברהם יחזקאל (העבודה):

אתם באתם בשם 100,000 אנשים, והממשלה הזאת קיבלה אשראי – – –

עוזי לנדאו (הליכוד):

— — —

אברהם יחזקאל (העבודה):

אדוני היושב-ראש, אני מבקש.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, תאפשר לו להמשיך.

אברהם יחזקאל (העבודה):

אתם באים לכאן בשם כ-100,000 תושבים, והממשלה החדשה הזו, אם תרצו ואם לא תרצו, באה בשם כ-4 מיליוני אחרים שמבקשים: חסל סדר עדיפויות כזה. אין ברירה. אתם צריכים לתת את האשראי.

אני חוזר ואומר: הממשלה הזו קיימת שבועיים, תנו לה מאה ימי חסד ואחר כך אנחנו נבוא ונציג את הדברים.

קריאות:

— — —

אברהם יחזקאל (העבודה):

אין במעשי ההתנחלות של השנים האחרונות שום חלוציות, רק גזלת הרש.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה.

הצעה לסדר-היום

המשך הבנייה בשטחים

היו"ר ס' טריף:

הבא בתור – חבר הכנסת דוד צוקר, שיעלה את הצעתו לסדר-היום, מס' 194, בנושא: המשך הבנייה בשטחים. בבקשה.

דוד צוקר (מרצ):

כנסת נכבדה, אדוני השר, אדוני היושב-ראש, לפני כשלושה שבועות, אדוני השר, נכנסה לכהונתה הממשלה הזאת, הקואליציה הזאת, שגם אנחנו חלק ממנה, והיא הבטיחה לפני הבחירות, ואמרה באופן מפורש אחרי הבחירות: אנחנו מתחייבים לשינוי סדר העדיפויות, ומה שיאפשר את שינוי סדר העדיפויות הזה מבחינת המקורות, מבחינה כספית, הוא הקפאה – אני מצטט את מה שאתם ואנחנו אמרנו לפני הבחירות – הקפאה של הבנייה בשטחים.

אדוני השר, לא נוח לי לומר את זה, וגם לא פשוט לנו לומר את זה, ועד היום אחר-הצהריים היסטנו אם לומר את זה כאן מעל הבמה. מה שמתרחש היום בהתנחלויות בגדה איננו מתיישב עם ההבטחות שלנו לציבור.

מאיר שטרית (הליכוד):

זה לא הדבר היחיד – גם תשעה סגני שרים.

לימור לבנת (הליכוד):

למה תשעה? שנים-עשר.

דוד צוקר (מרצ):

נכון, היו פה כמה הישגים, ואינני רוצה לגמד אותם; גם אסור, אם אתה מבקש אמת. זה נכון שהוקפאו חוזים לבניית מבנים שעדיין לא החלו בבנייתם. היתה הקפאה של תוכניות, וזה חשוב, זו הצהרת כוונות משמעותית. זה נכון, נעצרה הסלילה של מרבית הכבישים. זה נכון, היה בזה מסר מדיני מובהק, צלול, ברור, וזה נכון שנוצרה אווירה חדשה, שונה, סביב המשך הבנייה בשטחים.

אבל, אדוני השר בן-אליעזר, האם זאת כל התמונה? האם לא יכול מישור ממתישבי ההתנחלויות בגדה לומר: חצי הכוס מלאה, מבחינתנו? כן, הם יכולים לומר זאת, לצערי. חצי הכוס מבחינתם של המתנחלים מלאה, צר לקבוע את זה. הרי המספרים ברורים, כולם יודעים אותם, כולם מכירים אותם. בנייתם של 1,836 מבנים בשלב היסודות נמשכת, בנייתן של 2,886 יחידות בשלב השלד נמשכת, 4,898 יחידות מוגדרות כיחידות למסירה, על-פי הדיווחים שנמסרו לשר, אינני יודע מה האמת לאשורה. אני לא משוכנע שהדיווחים הללו נכונים במלואם. יש יותר מדי שמועות על העניין הזה. אבל סליחה, אלה לא כל המספרים. אני רוצה לומר לחברי מפלגת העבודה ולעצמנו: ממת' מוגדרות מעלה-אדומים, אפרת וביתר כחלק מירושלים?

שאול יהלום (מפד"ל):

ומעלה-אפרים.

דוד צוקר (מרצ):

ומעלה-אפרים. זה נכון שהשר שרון הגדיר אותם כירושלים. סליחה, אנחנו ממשלת המשך? מעלה-אפרים היא חלק מירושלים? אנחנו עושים צחוק ממישהו?

אביגדור קהלני (העבודה):

זה מתחבר.

דוד צוקר (מרצ):

בדיוק, עובדים על החיבור. יפה, לא רע. אבל צריך לשאול את עצמנו, חבר הכנסת קהלני, האם העובדה שתימשך סלילתו של כביש גילה-גוש-עציון, זה חשבון שאנחנו צריכים לעשות עם בוחריו, לא עם האגף הימני, האם העובדה הזאת מתיישבת עם ההבטחות שלנו?

אלי גולדשמידט (העבודה):

דוד צוקר (מרצ):

חבר הכנסת גולדשמידט, לבוחרים שלך יש בעיה קשה מאוד כאשר מדובר על שינוי סדר עדיפויות, אבל מדובר על הוצאה של 150 מיליון שקלים על הכביש הזה.

מיכה גולדמן (העבודה):

תקרא את תוכנית-אלון.

דוד צוקר (מרצ):

חבר הכנסת גולדמן, אני אשאל אותך שאלה. יכול להיות שאני חוזר בזה על דברים שאמר פה מישהו בשבוע שעבר. תגיד לי, מי הולך לתקוף אותנו מדרום, החיווי, הגריזי, היבוס? הרי אתם יודעים שלא זה הערך של הכביש הזה. 150 מיליון שקלים? זה מתיישב, חבר הכנסת גולדשמידט, עם ההבטחות שלך ושלי לציבור הבוחרים של שנינו? לא, זה לא מתיישב.

משה פלד (צומת):

תראה איזה חיבור מעניין.

דוד צוקר (מרצ):

אפשר לעשות את החשבון הזה בינינו לבין עצמנו, באופן שקט. סליחה, זה עניין פומבי? זה מינימום של הגינות שלנו כלפי הבוחרים, כלפי ההבטחות של עצמנו, או לא? אני חושב שכן.

לימור לבנת (הליכוד):

תפרשו מהמשלה.

דוד צוקר (מרצ):

לתענוג הזה תצטרכי לחכות הרבה שנים, גברתי.

אומר לכם דבר נוסף. הבנייה הפרטית שנמשכת שם היא לא עניין מדאורייתא, גם לא מדרבנן. רק מאז 1981, ויתקן אותי חבר הכנסת לנדאו אם אני טועה, התיר השר שרון, בהיותו יושב-ראש ועדת השרים לענייני התיישבות, בצו המפקד הצבאי, בנייה פרטית בשטחים. זה עניין חדש. זה מוכרח להישאר? אתם לא מבינים שזה מקשה את השהות שלנו, את שיתוף הפעולה בינינו בתוך הממשלה? אני אומר לכם שזה מקשה, זה בעייתי.

נכון, עיקר העבודה עדיין לפני הממשלה הזאת, לעבוד על צד הביקוש. נכון, כל נושא הביקוש הוא עניין מרכזי בחשיבותו, ואינני רוצה לבקר אותו משום שאני מקווה ומאמין שההבטחות תקימנה. אני מקווה שהן תקיימנה באופן מלא יותר מכפי שזה קיים לגבי ההיצע של הדירות. אבל לגבי צד הביקוש, צריך לומר פה דבר ברור, שצריך לשלול מן המתנחלים הפוטנציאליים את כל ההטבות הסמויות, הגלויות, כדי ליצור מצב שאיש באמת לא ירצה להגיע לשם.

לימור לבנת (הליכוד):

תגיד ייבוש, תגיד את המלה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

תגיד טרנספר של יהודים.

דוד צוקר (מרצ):

חבר הכנסת לנדאו, הרי אינני מנסה להכחיש ולהסתיר את דעתי. אני אומר אותן באופן ברור מאוד. אני רוצה להיות נאמן למה שהבטחנו לבוחרים שבחרו בנו, לבוחרים שבחרו אותם, ואנחנו לא נבחרנו כדי לגזור מדי שבוע במספריים סרטים של שכונות נוספות בהתנחלויות. לא לשם כך נבחרנו. צריך להבין שקרה פה משהו, נבחרה ממשלה חדשה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

חבר הכנסת צוקר, אתם בעד טרנספר של יהודים. תגיד.

דוד צוקר (מרצ):

חבר הכנסת לנדאו, מאחר שזה לא רציני ובדרך כלל קריאות הביניים שלך הן מעט יותר רציניות, אני לא אתן לך להתבזות בקריאות ביניים לא רציניות. בדרך כלל קריאות הביניים שלך מעלות את הרמה במליאה, ואני מציע שתשמור על זה בתור קו עקבי ואל תסטה ממנו.

עוזי לנדאו (הליכוד):

תאמר לי מה ההבדל בין זה ובין ההצעה של גנדי, טרנספר מרצון.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת לנדאו, אני מבקש.

דוד צוקר (מרצ):

מי שרוצה באמת לדבוק במדיניות שלו צריך לדעת, שאת כל ההטבות שהן ביסוד הגעתם של מרבית המתיישבים לשטחים – לא כולם, את כל ההטבות הללו יש להעביר מן העולם. את כל ההטבות הללו יש לבטל, מי שרוצה לדבר באמת על סדר עדיפויות חדש.

אלי גולדשמידט (העבודה):

גם בבקעת-הירדן?

דוד צוקר (מרצ):

על-פי שיטתי – כן.

אלי גולדשמידט (העבודה):

למה?

דוד צוקר (מרצ):

אני עונה לך. אתה מתפלל, אבל אני עונה לך. אבל למה אני שקט? אני לא רוצה להיכנס למאבק על הנושא הזה, משום שממילא בשש השנים שבהן הייתם בממשלת אחדות לא נבנה שם. אני לא נכנס לסיפור הזה, שנינו יודעים שלא צריך לדבר על זה. לך זה לא יהיה נוח, לי זה לא יהיה נוח. לך זה לא יהיה נוח, משום שלא בונים שם כבר כמה שנים, ואולי טוב שכך.

אבל הנקודה שמטרידה אותי אולי יותר מכול, ועל כך הייתי רוצה לשמוע הערכה – – –

חיים אורון (מרצ):

— — —

דוד צוקר (מרצ):

לא, חבר הכנסת אורון, הוא יודע את הנתונים האלה. הוא יודע שבשנים הללו לא בנו שם אפילו יחידה אחת, וזה בסדר.

אבל, שאלה אחת נותרת עם סימן שאלה, ללא תשובה: האם מישהו שמע שהממשל האמריקני שינה את המדיניות שלו בשאלת הקשר בין הערביות לבין בנייה בשטחים? האם גונבה אולי לאוזנכם איזו שמועה, שמתירים לנו לבנות 10,000 יחידות, או להשלים בנייתן של 5,000 אפילו, ועדיין לקבל את הערביות? הרי אנחנו, הסייעות שלנו – להיות הגונים עם המציאות, עם העובדות – טענו שיש לינקג', שיש זיקה בין שתי הסוגיות. אז מדוע לשלוח ראש ממשלה למוסד חשוב כל כך כמו זה שהוא יוצא אליו בעוד שבוע, עם 10,000 יחידות דיור על הגב? את זה אינני מבין. אני אשמח אם אקבל תשובה משר השיכון.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה לחבר הכנסת צוקר.

הצעה לסדר-היום עיכובי בינוי ושיכון בבקעת-הירדן ובצפון ים-המלח

היו"ר ס' טריף:

הנושא הבא: עיכובי בינוי ושיכון בבקעת-הירדן ובצפון ים-המלח – הצעה לסדר-היום מס' 177. אני מזמין את חבר הכנסת חגי מירום.

חגי מירום (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, כבוד השר, לאחר ששמעתי כאן את דברי חברי, חבר הכנסת דוד צוקר, אני לא בטוח כל כך איך אנחנו נראים כשנציג עכשיו את עמדתנו השונה במקצת בקטע מן השטח שעליו מדובר. אבל, מה לעשות, זה נובע מהבדלי תפיסת העולם, ואי-אפשר לטייח אותם ולהסתיר אותם, ובכל זאת אני עולה כאן היום, חברי הכנסת, אדוני היושב-ראש, כדי לדבר על מה שאינני יכול לכנות אלא ייבוש יישובי בקעת-הירדן וצפון ים-המלח.

אני זוכר, חבר הכנסת עוזי לנדאו, איך אתם הגבתם בהיסטריה כאשר חבר הכנסת דוד צוקר, דדי, דיבר על הצורך ליישב את יישובי יהודה, שומרון ועזה. אמרתם, איזה דיבור זה, כך מדברים על אזור שבו מיישבים מתיישבים יהודים? וכן הלאה וכן הלאה; כך מתנהגים כלפי מתיישבים שהממשלה שלחה אותם? ובכן, חברי הכנסת מן האופוזיציה, אני רוצה לספר לכם איך ממשלת הליכוד, אותה ממשלה שעברה מן העולם בבחירות האחרונות, ייבשה את ההתיישבות בבקעה ובצפון ים-המלח. אף לא בית אחד נבנה שם. שום כביש חדש לא נסלל שם סלילה של ממש, לא תיקונים.

שאלו יהלום (מפד"ל):

הכביש הכי חשוב הוא כביש חוצה-שומרון, שאתם מקפידים אותו.

חגי מירום (העבודה):

לא, אנחנו מדברים עכשיו על בקעת-הירדן וצפון ים-המלח.

שאלו יהלום (מפד"ל):

חוצה-שומרון הוא הכביש הכי חשוב לפיתוחה של הבקעה.

חגי מירום (העבודה):

יישובים כמו אלמוג, קלי"ה, מצפה-שלם, גלגל, בית-הערבה, ייט"ב, ורד-יריחו – – –

אברהם בורג (העבודה):

יריחו.

חגי מירום (העבודה):

לא. יישובים אלה לא נבנה בהם אף לא בית אחד בשנתיים-שלוש השנים האחרונות. ייבוש מוחלט. ביישובים אלה עדיין אי-אפשר לקלוט היום את הטלוויזיה הישראלית, בוודאי לא את ערוץ-2, וזה מפני שאיש לא הניח שם תשתית לקווי תקשורת ולתחנות ממסר, והם, דרך אגב, נדרשים היום לשלם את האגרה מכוח החלטות הכנסת השתיים-עשרה. ביישובים האלה אין אופק של אכלוס, אין אופק של צמיחה, מפני שהממשלה הקודמת לא נתנה דבר וחצי דבר.

אפילו תוכנית בנייה שהיתה קיימת בעבר, של 1,000 דירות ביטחוניות במה שהוגדר קווי העימות, מהן 700 בגליל, חלקן בגולן, ועשרות בודדות של דירות שהיו צריכות להיבנות באמצעות האגף לבנייה כפרית במשרד השיכון, אדוני השר, בבקעה ובצפון ים-המלח – לא נבנתה מהן דירה אחת, אף שהממשלה החליטה על בנייתן של 1,000 הדירות הללו ביישובי קווי העימות. וכך מתפקד לו חבל ארץ שלם, שדרך אגב, מוסכם היה גם על הקואליציה דאז וגם על האופוזיציה דאז שצריך לפתח אותו, במצב של זניחה מוחלטת מצד מוסדות המדינה.

אני כבר לא מדבר על תיעוש. אפס תיעוש. שום מפעל לא נבנה שם, שום מקום תעסוקה נוסף. אני לא מדבר על נזקים חקלאיים שהיו שם בכל התחומים, והממשלה לא גיבתה את האזור הזה. בקיצור, אדוני שר הבינוי והשיכון, האזור הזה פשוט הוזנח.

אנחנו ביקרנו שם בימים האחרונים, חברי כנסת מן ההתיישבות, חבר הכנסת גולדשמידט, שיושב פה, ואני, ולמדנו קצת על הנעשה שם. היישובים שם רוצים לגדול. יושבים שם אנשים צעירים. ביישובים האלה, שהזכרתי את שמותיהם כאן, שחלקם קיבוצים וחלקם מושבים, יש מספר מועט של משפחות. הם רוצים לצמוח, הם רוצים לקבל עולים לתוכם, הם רוצים לקבל אנשים שמצללים לשם יום יום ושואלים: אפשר להיקלט אצלכם? ומה הם יכולים להשיב? – אין היכן להושיב את האנשים, אין מקום לאכלס אותם, אין לנו דירות.

עכשיו אני פונה אליך, אדוני שר הבינוי והשיכון, אתה, שמייצג את הממשלה החדשה, שהחליטה לשנות את סדר העדיפויות, שהחליטה להימנע מן ההתנהגות של הממשלה הקודמת, שהחליטה להפנות את הפיתוח, את הבינוי, את השיכון, את התיעוש, לכל מיני מקומות בארץ, אבל גם לקווי העימות. כשאנחנו אומרים "קווי עימות", אנחנו במפורש מתכוונים לגולן, לבקעה ולצפון ים-המלח.

אני שואל אותך, אדוני השר, האם במשרדך מכינים תוכניות לבינוי של דירות חדשות ולאכלוס של אנשים בבקעה ובצפון ים-המלח? האם יש אופק למתיישבים שם? האם אלה אשר יושבים בבית-הערבה, ביישוב שאיננו יישוב קבע, ומייחלים להקמתה של נקודת הקבע שלהם, שצריכה להימצא כמה מאות מטרים מן המקום הנוכחי, האם הם יזכו לנקודת קבע כזאת? האם תהיה אפשרות לראות בזמן הקרוב את מערכת הבנייה, שעל-פי החלטותיכם, החלטותיך, אדוני השר, והחלטות שר האוצר, שמקפאות חלקים גדולים של בנייה גם בתחומי "הקו הירוק" ובמקומות שונים בנגב ובגליל – האם ניתן לראות אותן חברות בנייה מניחות את היסודות הראשונים לאכלוס, לבנייה של דירות חדשות בשטחי הבקעה וצפון ים-המלח? מה הן התוכניות? מה תוכל לבשר, אדוני השר, למי שנמצאים היום במצב של מורל נמוך ביותר וחוסר יכולת לראות אופק חדש ובחוסר יכולת להתפתח?

אדוני שר הבינוי והשיכון, בכל אזור צפון ים-המלח יש פחות מ-1,000 מתיישבים. זה מדהים. אתה מסתובב באזור המשתרע על עשרות קילומטרים, אין בו אוכלוסייה ערבית, אין בו מצב אמיתי של כיבוש, אין צורך לדכא פלשתינים שחיים שם או להיות בתוך הלבט המוסרי הזה של חיים בנקודת יישוב יהודית בין נקודות יישוב ערביות. האזור הזה הוא אזור חשוף, אזור שאפשר להתיישב בו, אזור שהוא גבול ביטחון, ומפלגת העבודה על-פי מצעה האמינה תמיד שהבקעה וצפון ים-המלח הם גבול ביטחון.

חיים אורון (מרצ):

בין סדום לאילת יש בערך אותו מספר שצינית.

חגי מירום (העבודה):

אני יודע. אני מתייחס כרגע לחבל ארץ זה. אם אתה רוצה, חבר הכנסת אורון, שאני ארחיב את דברי גם אל עבר הערבה, אני אעשה זאת בשקיקה; כי אני חושב שגם צריך לעשות אותה תנופת בנייה ואותו מתן תמריץ לתושבים ולאלה שרוצים לבוא לשם.

בנימין טמקין (מרצ):

אבל שם זו מדינת ישראל.

חגי מירום (העבודה):

שם זו מדינת ישראל, ואני מקווה שגם גבולות מדינת ישראל העתידיים יהיו באזור שאני מדבר עליו – בבקעה ובצפון ים-המלח. על כל פנים, כך אנחנו מאמינים שצריך להיראות קו הגבול העתידי.

הואיל ומדובר באזור שיש בו פחות מ-1,000 מתיישבים היום, אין דרך אחרת אלא לבנות, להוסיף דיור, להוסיף תשתיות, להוסיף כבישים, תשתיות תקשורת וכל מה שקשור בכך, כדי שתוכל לצמוח שם אוכלוסייה שתוכל לתת תשובה למה שאנחנו קוראים לו גבול הביטחון של מדינת ישראל.

ובכן, אדוני השר, שאלתי היא, מה הן תוכניות משרדך, וכיצד אתה רואה את האופק של פיתוח ההתיישבות בבקעה ובצפון ים-המלח? תודה רבה.

היו"ר ס' טריף:

אני מזמין את כבוד השר בן-אליעזר להשיב.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אולי אפשר להשיב על כל ההצעות לסדר-היום ביחד?

עוזי לנדאו (הליכוד):

אתה רוצה לערב את הנושאים האלה עם הבעיה של "פשע, זנות וסמים" – – – ?

היו"ר ס' טריף:

אדוני השר, מסבירים לי שאי-אפשר לערב את הנושאים האלה בנושאים אחרים, ולכן אתה מתבקש להשיב על ההצעות לסדר-היום שהועלו. בבקשה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, כדאי להבהיר ולהזכיר שוב ושוב: יש ממשלה חדשה בישראל.

עוזי לנדאו (הליכוד):

סדר עדיפויות...

אברהם בורג (העבודה):

יש לך ארבע שנים לחזור על זה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

והממשלה הזו, חבר הכנסת עוזי לנדאו, אם תרצה ואם לא תרצה, היא שונה במדיניותה. היא הציגה את מצעה בפני הציבור הרחב, היא אמרה את דברה במשך חודשים לפני שנבחרה. היא נבחרה וקיבלה מנדט, בין שתרצה ובין שלא תרצה. היא דיברה על שני דברים: האחד – האצת תהליך השלום, או עשיית השלום; הדבר השני שהיא דיברה עליו – סדר עדיפויות חברתי אחר.

חבר הכנסת הנכבד עוזי לנדאו, לא שאין לי עניין ואין לי רצון או שאינני מכיר בחשיבותו של כביש חוצה-שומרון, או "דרך חיים". נהפוך הוא. אני חושב שהוא כביש אסטרטגי מן המעלה הראשונה. אבל, מה לעשות, תיקונו והרחבתו עולים, על-פי אותם אומדנים ששמעת היום, 100 מיליון ש"ח. וזה אין לי.

עוזי לנדאו (הליכוד):

צריך לחשוב מה החיסכון שהוא ייתן.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

סכומים אלה אין לי. חבל שלא הזכרת את שאר הכבישים העוקפים. זה אין לי, כי הממשלה הזו מחויבת כלפי הציבור שבחר בה.

צחי הנגבי (הליכוד):

סגני שרים...

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

והיא מחויבת להסתכל בפנים של 250,000 מובטלים יום יום, שעה שעה, ולתת להם תשובות. היא מחויבת לתת אלפי תשובות לאלפי זוגות צעירים שאין ביכולתם לרכוש דירות, בוודאי לא במקומות שישנן. היא מחויבת להסדיר שיכונם של עולים חדשים. היא מחויבת לחיילים המשוחררים. היא מחויבת ל-500,000 אנשים שחיים במדינה הזאת ומקבלים שכר מתחת לקו המינימום. להם היא מחויבת ואליהם היא תפנה את המשאבים.

כנגד זה, חבר הכנסת עוזי לנדאו, היא מחויבת כלפי תהליך השלום, ויש קשר גומלין בין שני הדברים האלה, בין שתוצאה ובין שלא תוצאה. לכן היה זה רק טבעי שהממשלה הזו לא תהיה ממשלת המשך ותשלה את אזרחיה כי מה שהיה הוא שיהיה. לכן כעבור יומיים או שלושה ימים מכינונה היא הודיעה על כמה החלטות, והן כואבות.

ראה זה פלא, עומד כאן חבר הכנסת דדי צוקר ותוקף את הממשלה שסיעתו משתתפת בה על כך שהיא לא המשיכה להקפיא את הבנייה, ומנגד עומדים חברים אחרים וזועקים על העוול שנעשה בהקפאת הבנייה.

על מנת להסיר ספק, ממשלה זו – אני אומר את זה באחריות – החליטה החלטות קשות. אומר לך יותר מזה, היא הביאה בחשבון הרבה מאוד שיקולים. המתנחלים הם היום האחרונים שזכאים להתלונן. צודק חבר הכנסת דדי צוקר, לפחות מבחינת העלות הכספית, מפני שמשמעות התרת הבנייה בשטחים היום היא עלות למשק בסך 2.5 מיליארד שקלים, אם תוצאה ואם לא תוצאה.

עוזי לנדאו (הליכוד):

כבוד השר, הסתכל במספרים.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

סליחה, ביש"ע – 1.5 מיליארד שקלים, באזור המטרופולין שעוקף את ירושלים עוד 350 מיליון, ובקריית-ספר, רק תשתית – 35 מיליון.

עוזי לנדאו (הליכוד):

כבוד השר – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

הם האחרונים שרשאים להתלונן. לא היה דבר קל יותר מאשר לקבל החלטות של הקפאה עד הסוף. אבל לא רצינו לעשות את הדבר הזה. לכן הלכנו על-פי קריטריונים ברורים מאוד: אותם אתרים שלגביהם נחתמו חוזים ויש תשתיות אבל עדיין אין התחלה של בנייה, אלו שיש עליהם חוזים או שאין עליהם חוזים. אני רוצה שיהיה ברור על מה מדובר, ושיירשם: ביש"ע ביטלנו 2,322 יחידות שיש עליהן חוזים חתומים, 3,136 חוזים לא חתומים, סך הכול – כ-5,500. אבל, לא רק שם הורדנו. גם ברחבי המדינה הורדנו מספר דומה לזה.

הקפאנו – אני חוזר על זה, הקפאנו עוד יחידות. אני מקווה שחבר הכנסת דדי צוקר מאזין. כשאתה עולה כאן על הבמה, כדאי שתדייק במספרים. אותן יחידות שיש בהן רק יסודות הן בהליך של הקפאה, ואין לגביהן שום היתר של בנייה.

דוד צוקר (מרצ):

חדשה טובה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כאשר אתה מחבר את המספרים, תציג אותם אחרת.

דוד צוקר (מרצ):

אני מקבל את החדשה הטובה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

זאת לא חדשה. על המספרים האלה אנחנו מדברים כל הזמן.

דוד צוקר (מרצ):

למה להמשיך בבניית המבנים בשלב – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

בתשובתי לחבר הכנסת עוזי לנדאו, אני מודה – השאלה היא של עדיפות תקציבית. השאלה היא, מה אתה עושה בתקציב שיש לך, לאן אתה מפנה אותו. הממשלה הזאת, לפחות דרך משרד השיכון, החליטה לקרואת השנה הבאה להשקיע את מרבית תקציביה בשני מישורים מרכזיים: האחד – פיתוח השכונות, חיזוק אזורים חלשים, חיזוק השכונות, מתן תשובות לנקודות החלשות, שהן רוב רובן של עיירות הפיתוח בארץ.

משה קצב (הליכוד):

כולל הנגב והגליל?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כולל הנגב והגליל.

משה קצב (הליכוד):

ואף-על-פי-כן הקפאתם שם את הבנייה.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

חבר הכנסת קצב, ממשלה זו צריכה קודם כול להפנות תקציבי עתק כדי שהמצבות שהשאירו לנו שם, אלפי יחידות הדיור, לא יישארו ריקות, ומשרד השיכון לא יצטרך להעמיד חברת שמירה ולשלם הון עתק כדי שלא ייכנסו לבתים בכל לילה ולא יפרקו את יחידות הדיור האלה.

משה קצב (הליכוד):

אדרבה, תאכלס אותן.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כיצד אני יכול לאכלס אותן אם אין מקומות עבודה?

משה קצב (הליכוד):

זוגות צעירים, משפחות מרובות-ילדים.

רן כהן (מרצ):

אם זה היה כל-כך פשוט, למה אתם לא עשיתם את זה?

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת. חבר הכנסת דדי צוקר.

רן כהן (מרצ):

משה קצב (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מבקש שלא להפריע. תנו לכבוד השר להשיב.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

המישור השני שאליו הולכת ממשלה זו הוא להפנות דרך תקציבי משרד השיכון – חלק נכבד מתקציב המשרד לתחום התשתית הפיסית. משמעות הדבר הזו היא יותר כבישים, יותר כבישים ראשיים, יותר מחלפים. הכוונה שלנו היא להקל את המצוקה שכל נהג בארץ הזו סובל ממנה. אני כבר לא מדבר על ההשלכות הכלכליות של אובדן מיליון שעות עבודה.

צדק חבר הכנסת חגי מירום כאשר הוא טען מעל במת הכנסת, שהממשלה הקודמת לא השקיעה ולו אגורה אחת ביישובי בקעת-הירדן, ובעיקר בקווי העימות. אין יישוב אחד שנבנה, וליתר דיוק, גם דירה אחת לא נבנתה.

ממשלה זו מחויבת, ממשלה זו מחויבת בהגדרה בקווי היסוד שלה, והיא עושה הבדלה ברורה בין קווי העימות, או בין יישובי קווי העימות, לבין אותם יישובים שהיא הגדירה אותם כהתנחלויות פוליטיות. אינני בטוח ואינני רוצה להשלות אותך, חבר הכנסת חגי מירום, שבשנה זו נוכל לעשות את זה, אבל אני מקווה שלאט לאט נוכל להפתיע גם באזור הזה. אני מקווה שזו לא תהיה חדשה חדשתית אם אומר, שאני הולך להיות תקוע עם מיליארדים של שקלים התחייבות לבנייה שמתרחשת כרגע בארץ, ובעיקרה, לצערי הגדול, במקומות שהלואאי שיכולנו ליישב אותם.

מישהו חושב פה שאינני חולם על אכלוסן של 3,000 דירות באופקים? אבל מה לעשות אם יש שם אבטלה של 20%-22%? מישהו חושב שאני אינני רוצה לאכלס 2,000 יחידות דיור בשדרות? אבל מה לעשות שיש שם אבטלה של יותר מ-11%?

אפרים גור (הליכוד):

תעבירו לשם את המפעלים.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לזה צריך תקציבים, לזה צריך הון עתק. לכן, חבר הכנסת גור, הקפאנו את ההתנחלויות, הקפאנו את הבנייה – – –

יהושע מצא (הליכוד):

סדר עדיפויות לאומי חדש. תגיד זאת. את זה לא שמענו מזמן.

קריאה:

אתה לא היית פה.

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, אני מבקש שלא להפריע. תנו לשר להמשיך.

קריאות:

יהושע מצא (הליכוד):

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת מצא, כולם שמעו אותך, אני מבקש שלא להפריע עוד. חבר הכנסת אורון, אני מבקש.

חיים אורון (מרצ):

אני כל כך שקט היום.

היו"ר ס' טריף:

עכשיו התחלת לצעוק.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אנחנו נמשיך לומר את זה עשר שנים, ואתה תשב שם ותמשיך לצעוק. נזכיר לך את זה יום יום. יום יום נזכיר לך את זה פעמיים.

חיים קופמן (הליכוד):

לפי הדרך שבה אתם מתנהגים היום, זה לא ייקח הרבה זמן.

יהושע מצא (הליכוד):

אני צריך לשמוע ממך עוד פעם אחת.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לגבי ההצעה לסדר-היום של חבר הכנסת אבי יחזקאל – – –

אברהם יחזקאל (העבודה):

אני מסתפק בהודעה שלך.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני לא הייתי מציע לך להתרגש מהאיומים. יתירה מזאת, אני מתייחס יותר מדי בכבוד לראשי המתנחלים שם ולאוכלוסייה שגרה שם, וחזקה עלי לפחות שאני יודע שהאיומים לא באו משם. אלא מה? כאשר גורמים בלתי אחראיים מצהירים הצהרות בלתי אחראיות, זה נופל על אוזניים, שעולות על זה טרמפ ומתחילות לאיים. אין להתייחס לזה ברצינות.

אברהם יחזקאל (העבודה):

אתה יודע מאין באים האיומים?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני לא יודע.

אברהם בורג (העבודה):

ולאן הם הולכים?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לאן הם הולכים אני לא יודע, אבל זה לא עושה עלי רושם.

לגבי המשך הבנייה בניגוד להחלטת הממשלה אני יכול להגיד לך דבר אחד – יכול להיות שציבור המתנחלים חושב שמה שהיה הוא שיהיה. אני מקווה שדברי מעל במת הכנסת יגיעו בצורה חד-משמעית: זו ממשלה שתקפיד על קיומו של חוק וקיומו של סדר; זו ממשלה שתקפיד הקפדה

מוחלטת על קיומן של הנחיותיה ומדיניותה. לא יעלה על דעתי שהמתנחלים באשר הם יפרו הנחיות ממשלה זו, גם אם הדבר הזה לא נעים. הם רשאים לומר את שלהם בכל דרך, והם עושים את זה. אבל לא יעלה על הדעת שהמתנחלים יסטו ממדיניות הממשלה, ובוודאי ובוודאי לא יעלה על הדעת שממשלה זו תעמוד מנגד ותראה כיצד מפירים את הוראותיה ולא תגיב.

אדוני היושב-ראש, על כן אני מציע להוריד את כל ההצעות האלה מסדר-היום של הכנסת.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה לכבוד השר. אנו עוברים להצעות אחרות. להצעתו של חבר הכנסת עוזי לנדאו על הפסקת הסלילה של "דרך חיים", הצעה אחרת לחבר הכנסת רחבעם זאבי.

רחבעם זאבי (מולדת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אדוני השר, לעניות דעתי ולמיטב השכלתי הצבאית, אין כמעט כביש בעל ערך אסטרטגי גדול כמו "כביש חיים", כמו כביש חוצה-שומרון. קשה למצוא בגבולות מדינת ישראל ובאזורי יש"ע כביש, שיש לו חשיבות אסטרטגית כמו הכביש הזה.

גם לשיטתכם שלכם, מפלגת העבודה – לא מרצ – מפלגת העבודה שמובילה את הממשלה הזו, גם לשיטתכם יש חשיבות אסטרטגית לבקעת-הירדן במגננה, ולא רק במגננה, ולא יהיה אפשר לקיים את המגננה כדבעי ובצורה הולמת בלי שתעמוד רשת דרכים טובה ובראשה כביש חוצה-שומרון.

אדוני סגן השר, אתה מוכן לאפשר לשר להקשיב? אני רוצה את אוזנו של השר, אני לא מדבר אל הפרוטוקול.

היו"ר ס' טריף:

אני מבקש.

רחבעם זאבי (מולדת):

גם לשיטתכם, ההתיישבות בבקעת-הירדן אינה דבר צריך לייבש אותו, ונתת לזה ביטוי ואחרים נתנו לזה ביטוי. חבר הכנסת חגי מירום נתן לזה ביטוי הולם.

לכן, קצר מבינתי, אינני יכול להבין מדוע אתם הולכים לסגור את "דרך חיים", לנוון אותה ולא לפתח אותה לפי מיטב הצרכים האסטרטגיים-הביטחוניים של מדינת ישראל וגם לצורכי החיים של היישובים הפרוסים בבקעת-הירדן.

היו"ר ס' טריף:

מה אתה מציע?

רחבעם זאבי (מולדת):

אני מציע להעביר את הנושא לוועדה. זו הצעה טכנית, אבל אני מבקש את אוזנו של השר, לשם הערכת מצב חוזרת, כדי שלא תעשו שגיאה שתעלה לנו בדמים מרובים לעומת הדמים של הכסף, שהם חשובים פחות.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת עוזי לנדאו, האם אתה מסכים להצעה להעביר את הנושא לוועדה?

עוזי לנדאו (הליכוד):

כן.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת אברהם יחזקאל?

אברהם יחזקאל (העבודה):

אני מסתפק בהודעת השר.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת דוד צוקר?

דוד צוקר (מרצ):

אני מסתפק בהודעת השר.

היו"ר ס' טריף:

חבר הכנסת חגי מירום?

חגי מירום (העבודה):

העדפתי שההצעה תעבור לוועדה, אבל – – –

היו"ר ס' טריף:

האם אתה מסתפק בהודעת השר?

חגי מירום (העבודה):

אני מסתפק בהודעת השר.

היו"ר ס' טריף:

תודה רבה.

קריאה:

אני מבקש להציע הצעה אחרת.

היו"ר ס' טריף:

אי-אפשר להציע הצעה אחרת. אנחנו ניגשים להצבעה. מי בעד ההצעה להעביר את הצעת חבר הכנסת עוזי לנדאו לוועדה?

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – מיעוט

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – רוב ההצעה שלא לכלול את הנושא שהעלה חבר הכנסת ע' לנדאו בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר ס' טריף:

ברוב קולות אנחנו מסירים את ההצעה. תודה רבה.

הצעה לסדר-היום

פשע, זנות וסמים בשכונת הקרוונים בקריית-חיים

היו"ר ס' טריף:

חברי הכנסת, נעבור לנושא הבא, הצעה לסדר-היום מס' 105, של חבר הכנסת עמנואל זיסמן, בנושא: פשע, זנות וסמים בשכונת הקרוונים בקריית-חיים. בבקשה.

עמנואל זיסמן (העבודה):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, אני מעלה בפניכם פרשה כאובה ומבישה, שמטילה כתם על כולנו. הגשתי את ההצעה לסדר-היום בנושא אתר הקרוונים בקריית-חיים לפני הכתבה שראינו בליל שבת בטלוויזיה. בינתיים ראינו במו עינינו את מצב הדברים שם, גם אלה שלא ביקרו שם.

אדוני שר הבינוי והשיכון, האם הנושא הזה הוא בתחום האחריות שלך? אם כן, אבקש את תשומת לבך.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

עמנואל זיסמן (העבודה):

תעשן סיגריה בעוד כמה דקות. זה בריא מכל הבחינות.

אחלק את דברי לכמה חלקים. ראשית, יש אמרה האומרת, שהפזיזות היא הרעה החולה. יש כאן מקרה קלסי של פזיזות. בדקתי את הנושא. מתברר ששר הבינוי והשיכון הקודם, אריק שרון, הפעיל לחץ אדיר להקמת הקרוונים באתר הזה. עיריית חיפה בדקה שטחים בתחום המוניציפלי שלה ומצאה שזה המקום היחיד לאכלוס. במקום זה היתה מעברה לפני יותר מ-40 שנה. מאז התרחשו דברים. הוקם אזור תעשייה עם מפעלים שיש בהם כדי לזהם את האוויר ולפגוע באיכות החיים. אתר הקרוונים הוקם, כאשר מצד אחד יש מחצבה ומצד שני מזבלה, או ליתר דיוק: תחנה לאיסוף אשפה. הכוונה היתה לאכלס את האתר הזה בשני סוגים של אוכלוסייה. אנחנו בעד מיזוג גלויות ובעד מיזוג בין עולים לבין ותיקים. הכוונה היתה להביא לשם עולים ולהביא לשם זוגות צעירים.

עיריית חיפה נעתרה בסופו של דבר ללחץ האדיר, והסכימה בכל זאת להקים את הקרוונים באתר הזה, מקום שאין בו אפשרות של חיים תקינים ואין אפשרות לספק שירותים חיוניים מינימליים וצרכים בסיסיים. עיריית חיפה הסכימה להקמת הקרוונים באתר הזה, אבל היא התנגדה לאכלוס. האכלוס היה לא רק של זוגות צעירים חסרי דיור, כלומר בני הארץ הוותיקים, ושל עולים חדשים, אלא זה הפך לאכלוס רבגוני. יש שם נרקומנים, עבריינים ואסירים משוחררים יחד עם משפחות חד-הוריות, בעיקר נשים עם ילדים, וכן זוגות צעירים ועולים חדשים. ערבוביה של בני-אדם. אין ספק שכולנו רוצים שבני האדם האלה יהיו חלק מן החברה הישראלית הבריאה, המתקדמת והנאורה. הקרוונים האלה הוקמו באתר זה כדי למלא צורך זה, אבל הזניחו את האתר ונטשו אותו. גרים שם בני אדם ללא תחבורה, ללא שירותי רווחה, ללא שירותי בריאות. למעשה, הקימו מעין גטו פתוח בין מזבלה לבין מחצבה.

כל מי שהיה לו חלק בעניין זה לא ראה את התוצאות. אני מאשים בכך את כל הגורמים, אבל בעיקר את שר הבינוי והשיכון. אני לא יכול לפטור מאחריות גם את האחרים. אל תפתעו מכך שהמקום הפך היום למוקד של זנות, פשע וסמים. העיקר היה להקים את האתר. היעד היה לאכלס בכל מחיר. לכן אמרתי שהפזיזות היא הרעה החולה.

אפרים גור (הליכוד):

אתה שוכח מה היה המצב לפני שנה ולפני שנתיים.

עמנואל זיסמן (העבודה):

הטיעון הזה לא נכון. זה חלק מן התיאוריה הנפסדת, שאריק שרון כפה על הממשלה וגם עליך. אנחנו רואים היום את התוצאות בכל חלקי הארץ. היו יחידות דיור, ולא היה צריך להקימן דווקא בתחום המוניציפלי של חיפה. בדקתי את הנושא. יש אתרים של קרוונים בסביבה ובעיריות הקרובות. יש שם תנאים אחרים. שר הבינוי והשיכון רצה להקים את הקרוונים דווקא במקום הזה. אני מכיר את המקום הזה. כאשר הגעתי לארץ גרתי במעברת פרדס-חנה. כמעט גרתי במקום הזה. אחר כך עברתי לגור במעברה בירושלים. מה שהיה אז לא מתאים למציאות ולתנאים של היום.

איני רוצה להסתפק בזה. השאלה היא, איך פותרים את הבעיה. העניין אומנם בתחום סמכותך, אדוני שר הבינוי והשיכון, ואני מכיר אותך, אני יודע את כישוריך ואת רגישותך החברתית, ואני יודע מה אתה עומד לעשות, אבל אני רוצה להסב את תשומת לבך לכך שמה שנעשה ביום שבת, העובדה שיושב-ראש ועדת העבודה והרווחה, עמיר פרץ, היה שם, בתיאום אתך ובהסכמה אתך, ונתן הבטחה לתושבים שבתוך פרק זמן סביר, עד חצי שנה, הם יפנו, מבורך. תבורכו על כך.

אבל, השאלה שאני רוצה לשאול היא: מה יהיה עד הפינוי? כי המקום הזה, לא רק צריך לפנות אותו, המקום הזה אסור שיגורו בו עוד אנשים. והשאלה שלי היא: מה יהיה בחודשים הקרובים? האם ייעשה מאמץ בין-משרדי בתיאום עם כל הרשויות, שצריך לחייב גם את עיריית חיפה וגם את המשרדים הנוגעים בדבר לספק שירותים בסיסיים מינימליים כדי שיהיו שם חיים של בני אדם? מה שאנחנו ראינו בטלוויזיה ומה שאני שמעתי, והתיאורים שמסרו לי פקידים מהרשויות השונות לפני שהכנתי את ההצעה הזאת – הדברים מזעזעים. והשאלה היא: מה יהיה בחודשים הקרובים?

והשאלה השנייה היא: האם אתה תעמוד, אדוני שר הבינוי והשיכון, בהבטחה הזאת? האם באמת בעוד חצי שנה אתה תמצא פתרון, כי אי-אפשר להעביר אותם במרכז? כל סוג של אוכלוסייה זקוק למגורים המיוחדים שלו. אין לערבב נרקומנים ועבריינים ואסירים לשעבר עם משפחות חד-הוריות.

ואני רוצה לסיים את דברי ולומר, שאני מקווה לקבל תשובות ברורות – א. מה יהיה עד הפינוי? אני רוצה לברך על הרצון ועל הכוונה לעשות כל מאמץ על-מנת שיהיה פינוי. ב. לאן יועברו? ג. לקבל הבטחה שממשלת ישראל, שאנו מקווים שתשנה דברים רבים, תביא לידי שיפור הקליטה ויצירת תנאי תעסוקה, והיא תגביר את כוח המשיכה של מדינת ישראל, וזה יגדיל את העלייה לישראל, ואז אנחנו נהיה שוב במצב של עלייה גואה. וכשתהיה עלייה גואה, אסור לחזור על השגיאה הזאת.

אני מציע, בסיום דברי, לשר הבינוי והשיכון להביא לידי כך שלא יחיו בקרוונים. אני, למשל, עומד להמליץ – ויש לי השפעה על כך – שאולי גבעת-המטוס, זה אזור הקרוונים והמגורונים שאנחנו, עיריית ירושלים, יחד עם הגורמים האחרים, מכינים בירושלים, והוא לא נמצא לא ליד מחצבה ולא ליד מזבלה, הוא נמצא במקום טוב, לא יאוכלס, אם יש דירות שאפשר לאכלס בהן את העולים, והקרוונים למגורים אפשר להשתמש בהם לצרכים רב-תכליתיים – מועדוני נוער, בתי-כנסת ומטרות אחרות.

הווי אומר, השאלה היא – מה יהיה עד לפינוי, ומה יהיה אחרי הפינוי? ואני חוזר ומדגיש את הצורך למנוע הקמת אתרים מהסוג הזה בעתיד, גם אם יהיו גלי עלייה שיחייבו אכלוס מהיר של העולים.

היו"ר י' עזרן:

תודה רבה לחבר הכנסת זיסמן. מה אתה מציע?

קריאה:

הוא לא מציע דבר.

היו"ר י' עזרן:

הוא יכול להציע דיון במליאה, אם הוא רוצה.

קריאה:

הוא לא צריך להציע, השר צריך להציע.

היו"ר י' עזרן:

תסלח לי, אדוני. אני מצטער, בדרך כלל חבר הכנסת מציע פורמלית דיון במליאה, והשר יכול להסכים או להציע להעביר לוועדה. זה התקנון.

קריאה:

היו"ר י' עזרן:

זה עניין אחר. שהמציע יבקש.

כבוד השר ישיב.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, הצעתו של חבר הכנסת זיסמן נוגעת לאתר הקרוונים בקריית-חיים. אני יכול לומר לך, שכאשר שמעתי בשבת על מה שקורה שם, בוודאי ובוודאי כאשר שמעתי שהם שובתים שביתת רעב, החלטתי על הקמת צוות, והצוות הגיע לשם אתמול. הצוות אמור, בטווח של שבוע ימים, להגיש לי הצעות אופרטיביות מה עושים עם 100 המשפחות שחיות שם בתנאים כפי שאתה תיארת אותם. ואני אומנם התחייבתי ליושב-ראש הוועד, מר חיים כהן, שבטווח של עד שנה אנחנו נפתור את הבעיה.

אני רוצה שתדע – ולמען הפרוטוקול – ששכונת הקרוונים הזו נמצאת בתחום הסטטוטורי של העיר חיפה, ולכן על העירייה לטפל בה באותו אופן שבו היא מטפלת בכל שכונה. השכונה הוקמה על-פי

היתרים כחוק, והיא חלק מהעיר קריית-חיים. לכן היא גם זכאית לכל השירותים העירוניים והממשלתיים.

לצער, הקורלציה שאתה מנסה לעשות – ואני מבין את הכאב – בין מיקום האתר וסוגו ובין מצב הפשיעה, בהחלט מחייבת זהירות. לא שאני אומר שתנאי החיים שם יוצרים לך אווירת נחת. אתה מדבר על קרוונים, בוא ואספר לך את סיפורם של הקרוונים. אנחנו נמצאים היום במציאות, שבה יש במדינה הזאת 17,000 קרוונים. רד דרומה ותראה מה שקורה ליד באר-שבע. לך צפונה ליד סנג'ין ותראה מה שקורה שם, ולא רק שם.

ממשלה זו שמה כאחד היעדים המרכזיים שלה – לחסל את סיפור הקרוונים עד אמצע השנה הבאה. אנחנו רוצים לעשות כל מאמץ שבעולם – – –

דב שילנסקי (הליכוד):

מה זאת אומרת לחסל?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

זאת אומרת, חבר הכנסת שילנסקי, למצוא פתרונות דיור הולמים, שבהם יוכלו לחיות ולהתקיים כבני אדם. לזה אנחנו מתכוונים. או שנשתתף בשכר דירה, או שנמצא להם דיור, או שניצור תנאים כאלה שיוכלו ללכת ולהתמקם במקומות אחרים. לא יעלה על הדעת שהממשלה הזאת תיתן לאוכלוסייה שבאה לישראל ורוצה למצוא בה את ביתה לחיות במציאות, שאני לפחות רוצה לשכוח ממנה, שמזכירה לי את הימים שאני גדלתי במעברת פרדסייה. לא עוד.

נעשה מאמץ, זה קושי, אבל צריך לעשות כל דבר כדי לראות, שאוכלוסייה זו תצא משם; בוודאי באותם מקומות שיש לחץ חברתי, שיש בעייתיות. ומי כמוך יודע, כי במקומות לא מעטים יש גם בעיה של אבטלה.

על כן, מעבר למה שעשיתי, אינני יכול לומר דבר. אני אינני עירייה שיכולה להתחייב מחר לספק שירותים. אני כממשלה יכול לומר לך, שבהחלטה אד-הוק שקיבלנו החלטתי להוריד צוות, לעשות בדיקה של כל משפחה ומשפחה, ולנסות למצוא תשובות לכל משפחה. ואני מקווה, בעזרת השם, שבטווח של לא יותר משנה אצליח לפנות לחלוטין לפחות את 100 המשפחות שנמצאות באזור זה.

דב שילנסקי (הליכוד):

אדוני השר, יש לי שאלה בהקשר זה. כולנו נברך על תופעה של הוצאת האנשים מהקרוונים לדיור של קבע. אני מברך אותך ומאחל לך הצלחה בנושא זה. שאלתי היא: בתוך כמה זמן תוכלו להוציא את האנשים מהקרוונים לבנייה קשיחה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

כפי שאמרתי, אני מקווה, עד מחצית או סוף השנה הבאה. זה איננו סיפור פשוט. יש דירות, חבר הכנסת שילנסקי, אבל מה לעשות שיש לי היום בעיה עם אלפי דירות ברחבי הארץ, וחסר שם רק דבר אחד: מקומות עבודה. לכן הממשלה הזאת בהחלטות שלה, כאשר היא חתכה ועצרה את הבנייה באזורים מסוימים, מתכוונת להשקיע דווקא במקומות האלה. אמרתי קודם, הלוואי שאזכה לראות את אופקים מגיעה למצב שלא תישאר בה דירה ריקה, כנ"ל בשדרות, כנ"ל במצפה-רמון. אני רוצה זאת. אבל בשביל זה צריך ליצור תנאים בסיסיים, כדי שזוג צעיר או עולה שמגיע לשם ידע שיש לו לפחות מקום עבודה, שיש לו אפשרות לחנך את ילדיו, ואז קורת הגג נמצאת בהישג-יד. אני מודה לך.

היו"ר י' עזרן:

סליחה, אדוני כבוד השר, מה הצעת? להעביר את הנושא לוועדה? לדיון במליאה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אני מציע להעביר את הנושא לדיון בוועדה.

היו"ר י' עזרן:

איזו ועדה אדוני מבקש? ועדת הפנים או ועדת הכלכלה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

ועדת הפנים.

היו"ר י' עזרן:

ועדת הפנים.

אפרים גור (הליכוד):

אדוני השר, יש לי הצעה אחרת.

היו"ר י' עזרן:

נותרה רק ההצעה להסיר את הנושא מסדר-היום. חבר הכנסת אפרים גור, זה מה שיש, זה התקנון.

אפרים גור (הליכוד):

אי-אפשר להציע דיון במליאה?

היו"ר י' עזרן:

אתה לא יכול.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני כבר הסברתי לו.

היו"ר י' עזרן:

אני מודה לו מאוד על עזרתו האדיבה.

ובכן, חבר הכנסת גור, אם אתה רוצה את רשות הדיבור – אך ורק בהצעה להסיר את הנושא מסדר-היום. יש לך זכות לשקול.

רענן כהן (העבודה):

הוא ידבר ואחרי כן ישקול.

אפרים גור (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, אדוני השר, אני מברך על ההודעה של כבוד השר, שלקראת המחצית השנייה של השנה הבאה תעביר הממשלה את כל העולים שנמצאים בשכונות הקרוונים ותמצא להם פתרונות של קבע מסוגים שונים. אני חושב שזאת בהחלט בשורה משמחת לאותם עולים שמשוועים לכך.

לנושא שהעלה חבר הכנסת עמנואל זיסמן לסדר-היום, נושא עבריינות נוער, סמים, זנות ובעיות מן הסוג הזה – הנושא קיים לא רק בשכונת הקרוונים בקריית-חיים. הבעיה המחרדה והמזעזעת הזאת קיימת בכל חלקי הארץ, גם בשכונות הקרוונים וגם בשכונות טובות יותר; בכל המקומות.

היו"ר י' עזרן:

מה חבר הכנסת מציע?

אפרים גור (הליכוד):

אני סבור שאם ממשלת ישראל, על כל משרדיה, לא תתמודד עם הבעיה הזאת של הידרדרות ילדי העולים לפשע ולעבריינות, אנחנו עלולים להימצא, חלילה, במצב שהיה בשנות ה-50 – – –

רענן כהן (העבודה):

מה אתה מציע?

היו"ר י' עזרן:

אני מבקש שתציע את הצעתך.

אפרים גור (הליכוד):

אני רק אסיים את המשפט. אנחנו עלולים להימצא במצב שהיה בשנות ה-50, כאשר בגלל טיפול לא נכון במשפחות העולים שהגיעו גידלנו את דור העתיד של הפשע בישראל.

לכן, כדי שלא נחזור למצב הזה, אני מציע שהממשלה תגבש מדיניות כוללת להתמודדות עם התופעה החמורה הזאת שחבר הכנסת זיסמן העלה, ולאחר מכן – להביא את הנושא לדיון כולל במליאה כאן בכנסת.

היו"ר י' עזרן:

חבר הכנסת גור – – –

אפרים גור (הליכוד):

לפני שגובשה מדיניות כזאת – אני מבקש להסיר את הנושא מסדר-היום.

היו"ר י' עזרן:

חבר הכנסת גור, אני מצטער מאוד, אני מבקש, פעם אחרת לא תוכל לקבל את רשות הדיבור, אם לא תקפיד על התקנון.

רענן כהן (העבודה):

האם אפשר להעביר את הנושא לוועדת העלייה והקליטה?

היו"ר י' עזרן:

אם כבוד השר מסכים, אין התנגדות.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

לא אכפת לי להעביר את הנושא לוועדת העלייה והקליטה.

היו"ר י' עזרן:

אני שואל את חבר הכנסת זיסמן המציע, האם אתה מסכים להצעת כבוד השר להעביר את הנושא לוועדת העלייה והקליטה?

עמנואל זיסמן (העבודה):

אני מסכים.

דב שילנסקי (הליכוד):

אני מציע להעביר את הנושא לוועדת הפנים.

היו"ר י' עזרן:

אם יש ויכוח, נעביר את הנושא לוועדת הכנסת, והיא תחליט לאיזו ועדה יועבר הנושא.

בבקשה להצביע על הצעתו של השר להעביר את הנושא לוועדה. מי בעד? מי נגד?

הצבעה

בעד ההצעה להעביר את הנושא לוועדה – רוב

בעד ההצעה שלא לכלול את הנושא בסדר-היום – אין

ההצעה להעביר את הנושא לוועדה שתקבע ועדת הכנסת נתקבלה.

היו"ר י' עזרן:

אין נגד. ההצעה תועבר לוועדת הכנסת, שתחליט באיזו ועדה יידון הנושא.

הצעות לסדר-היום

ענף הבנייה והשלכותיו על התעסוקה

היו"ר י' עזרן:

כעת אנחנו עוברים לנושא הבא. הצעות לסדר-היום מס' 136, 137 ו-166, בנושא: ענף הבנייה והשלכותיו על התעסוקה. זו הצעה משותפת לכמה חברי כנסת. ראשון המציעים, חבר הכנסת יגאל ביבי, בבקשה לגשת לדוכן.

יגאל ביבי (מפד"ל):

כבוד היושב-ראש, כנסת נכבדה, נכבדי השר, אין בעיה, תעשן, אתה צריך הרבה עשן לבן עד שתמצא דרך לפתרון.

אני רוצה לאחל לשר הצלחה בתפקיד הקשה שהוא נטל עליו. אין לי ספק שהוא יצליח. עכשיו יש לו שני סגנים. עם שני סגנים מוכשרים, הוא יצליח להרים את הענף בצורה יפה וטובה.

אין ספק שענף הבנייה סבל מאוד ממצבי-רוח משוגעים של הממשלה הקודמת. הכול בחיפזון, בחוסר תכנון, במהירות. לא אשכח את הימים שגלי העלייה הגיעו, וכולנו חפצנו לבנות מהר מהר דירות ושמנו לב שהקבלנים לא בנו. מדוע? כי כל שבוע שיגעו אותם בהחלטות אחרות.

רן כהן (מרצ):

מי היה אז בממשלה?

יגאל ביבי (מפד"ל):

חיפזון, היו בלחץ, להחליט מהר, תמריצים, בונים היכן שלא צריך, מחליטים מה שלא צריך.

רן כהן (מרצ):

ודאי היתה ממשלה של פרס.

יגאל ביבי (מפד"ל):

אני מבקש מהשר החדש שלא לנהוג בשיטות של שליפה. הבעיה שלנו, של העם היהודי, שקוראים לו עמא פזיזא, שהדברים אצלנו נעשים בחיפזון. מקובל בעולם, שתשע שנים מתכננים ובונים שנה-שנתיים. אצלנו רוצים לתכנן בחודש, ואחרי כן הבנייה נמשכת תשע שנים. בעיית התכנון אצלנו היא עקב אכילס של נושאים רבים, אבל בעיקר בתחום הבנייה.

לא אשכח כאשר אמר שמעון פרס – כאשר הייתי ראש העיר טבריה והוא היה שר האוצר – הנה מייד אני הולך לבנות כביש לגליל, אוטוסטרדה לגליל, ואחרי כמה חודשים שאלתי אותו: מה קורה עם הכביש? הוא ענה לי שהתכנון אינו מוכן.

רבותי, אי-אפשר לשתק את הענף הזה. אבל, אי-אפשר להחיות אותו אם לא יהיה תכנון. יש אלפי עולים שנקלטו במשרדי האדריכלים. מה שאני מבקש מהשר הוא לתכנן, לתכנן, לתכנן. מי שמתכנן נכון, מי שעושה תחזיות נכונות, אולי נדרש לזה זמן, אבל הזמן הזה שווה הרבה מיליונים.

אני זוכר שמעל הדוכן הזה התחננתי לפני שנתיים, זעקתי: לא צריך קרוונים. היו אז 150,000 יחידות דיור במדינה, אפשר היה לפתור את הבעיה זמנית. אבל, לדעתי, השר צריך להחליט מה לעשות עם הקרוונים. היות שמזבלות – כמי שהיה אחראי לאיכות הסביבה – אין לנו במדינה איפה לזרוק אותם. לדעתי אתה צריך לשבת ולחשוב היטב: אולי צריך לתת אותם למחנות צה"ל; אני לא יודע אם אפשר לאחסן דבר כזה. אבל לא להמשיך בטעויות. גם תשתית עולה כסף, ואחרי כן פינוי מקרוונים עולה הרבה כסף; כי אף אחד לא יפנה את עצמו משם אם לא תיתן לו דירה חינם. אני זוכר את נושא הפינויים. אני זוכר שפניתי גם לטדי קולק ואמרתי: אל תאכלס את גבעת-המטוס שלך; ירושלים יפה מכדי שתיצור מפגע כזה, ועוד במקום היפה ביותר בעיר.

אני יודע שהמשבר הזה בענף הבנייה הוא אסון – קבלנים, מפעלים, מערכת שלמה, מתכננים. 300,000 המובטלים שאנחנו חוזים שיהיו השנה – זה אסון. לכן אני פונה אליך, כבוד השר, חלק גדול מהבנייה נבנה בלי תשתית. הביוב מזהם את המים. אנא, טפל בתשתית, בדרכים, בביוב, באתרי סילוק פסולת.

הבעיה הקשה ביותר שלנו היא, שאנחנו נהיה צפויים עכשיו לגל אדיר של פיטורים, לגל של פשיטות רגל של מפעלים, שהיתה להם תחזית של בנייה והיום אומרים להם: לא. הייתי מבקש מכבוד השר לתת תמריצים למפעלים האלה כדי שייצאו את החומרים. לדעתי, מפעלים שמייצרים את חומרי הבנייה, את הקרמיקות, את החרסינות, את השירותים האחרים – צריך להשקיע בהם היום בתחומי מחקר ופיתוח כדי שיסבו את עצמם לייצוא, ואז הם יעסיקו את האנשים, וביום שנצטרך אותם יהיו לנו מפעלים שייתנו לנו את התוצרת.

לדעתי, בנושא הזה של בנייה אסור גם שתהיה חשיפה. אסור שכמה מפעלים שלנו ישבתו. אולי אפילו צריך להוציא הוראות שעה, לשנתיים, לא לייבא חומרי בנייה, ושתהיה תוצרת הארץ, תוצרת כחול-לבן, כדי שהמפעלים האלה ישרדו לשעת הצורך. ואני בטוח ששעת הצורך תבוא. אני בטוח שעולים יבואו. אם תממשו באמת את סדרי העדיפויות שלכם, ובכסף הזה תקימו תעשייה ותיתנו תעסוקה לתושבים במדינת ישראל, יכול להיות שתהיה עלייה. ואם תהיה עלייה, נצטרך שוב בנייה.

אני חסיד של הדרך, שלא המדינה בונה את הכול. יש לשחרר קרקעות לאנשים, ושתהיה בנייה פרטית. המדינה לא צריכה להתערב. היו שנים שהמדינה לא התערבה. צריך לתת לציבור לבנות בעצמו, לתת ליוזמה הפרטית לפעול, בלי התערבות של המדינה. אני חרד מאוד מהרגע שבו המדינה תצטרך עוד פעם אחת לקנות עשרות אלפי דירות ולהיות בעל-בית גדול. כמה כספים השקענו בשיקום הבתים? ואם לקבלנים יש רעיונות לשר, אם אפשר למצוא פתרונות שהמדינה לא תהיה בעל-הבית, הרי זה עדיף.

לסיכום, העלייה משותקת למעשה. מאות אלפי עולים בפוטנציה יכולים לבוא לארץ ואינם באים בגלל משבר התעסוקה. הבנייה היא מפרנס גדול במדינת ישראל. לכן, השיקולים של שר הבינוי והשיכון צריכים להיות שיקולים לא רק של דירות, אלא של ראיית כלל המשק והתעסוקה. יש לווסת, לא לחתוך דברים בצורה לא מבוקרת, כי כל זעזוע יעלה בסופו של דבר הרבה יותר ביוקר גם למדינה.

ממשלה זו העלתה סממאות של תיקון חברתי, רווחת הפרט. היא תצטרך לתת בדחיפות את דעתה על תוכנית כלכלית נרחבת ומקיפה, אשר תביא להגדלה משמעותית של בניית תשתית במדינת

ישראל, תשתית שגם תעסיק עובדים. כמו כן יש לאייש בדחיפות את משרד העבודה והרווחה, משרד שבימים כאלה של אבטלה עדיין אינו מאויש ואינו מתפקד.

אני רוצה לומר, שבנייה אינה רק שיכונים. בנייה היא תעשייה, בנייה היא מלונאות. אפשר להסיט חייבים לעשות תוכנית. אינני מאמין שלעולם נישאר מדינה עם מיליון וחצי תיירים. יכול להיות שיגיעו 3 ו-4 מיליונים. יכול להיות שצריך להקים עכשיו בתי-ספר, בתי-מלון, רכבת, תשתית בתחומים שונים. אסור שהענף הזה ישותק. חייבים להסיט אותו לכיוון הנכון, לכיוון הפרודוקטיבי.

היו"ר י' עזרן:

תודה לחבר הכנסת ביבי. המציע השני באותו נושא – חבר הכנסת דוד מנע. בבקשה.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, אני מברך את שר הבינוי והשיכון על תפקידו החדש ומאחל לו הצלחה.

רבותי חברי הכנסת, יש ויכוח על נושא הבנייה ביהודה ובשומרון. לדידי, כמובן, היתה טעות בהפסקת הבנייה. יש הסוברים אחרת. אבל לגבי האזורים שבתוך תחומי "הקו הירוק", בבאר-שבע, בדרום, בנגב, בצפון – הרי אין ויכוח בינינו על הצורך ביישוב האזורים האלה. הרי אפילו ראשי הרשויות של כרמיאל ונצרת-עילית באו בטענות כבדות מאוד כנגד הקפאת הבנייה באותם יישובים. להפסיק את הבנייה ולא לקיים את החוזים לגבי הבנייה שתכננו להקים בחודשים הקרובים באותם מקומות – יש לכך השלכות קשות מאוד.

אתם אומרים: נקים יישובים במקומות שיש בהם תעסוקה; לא נקים יישובים במקומות שאין בהם תעסוקה. רבותי, בנגב יש מאות עובדים זרים. קיצצתם בבנייה, קיצצתם 500 יחידות דיור בקריית-גת שתוכננו לשנה הקרובה. בקריית-גת, במפעל "פולגת", יש עובדים זרים, כי לא כל ישראלי רוצה ללכת לעבוד שם. ובנגב, בחבל-לכיש, בפתחת-שלום, בערבה, במושבים, יש מאות תאלנדים.

רן כהן (מרצ):

מי הכניס אותם?

דוד מנע (הליכוד):

אתה.

יורם לס (העבודה):

בחווה של אריק שרון יש עובדים זרים.

דוד מנע (הליכוד):

רבותי, אתם, התנועה שלכם, שהתגאתה בהתיישבות, אתם בנייתם יישובים על-פי תעסוקה?

רן כהן (מרצ):

היו"ר י' עזרן:

אני מבקש שלא להפריע.

רן כהן (מרצ):

הוא יכול לענות, חבר הכנסת מנע. הוא יודע היטב.

דוד מנע (הליכוד):

אדוני סגן שר הבינוי והשיכון החדש, אני מברך אותך מקרב לב על ה"וולבו" החדש שתקבל, על הפלאפון, מזל טוב. כל כך הרבה שנים השתוקקת לזה.

רן כהן (מרצ):

ואתה, עד עכשיו, בלי שנבחרת, היתה לך מכונית עם פלאפון, והכנסת את חברי מרכז הליכוד – – –

דוד מנע (הליכוד):

חברים, אתם התנועה שיישבה יישובים, יישבתם קיבוצים – – –

רן כהן (מרצ):

היו"ר י' עזרן:

חבר הכנסת רן כהן, אתה הזמנת לעצמך את האי-נעימות הזאת. אנא ממך, תתאפק.

רן כהן (מרצ):

אני יודע שהזמנתי.

דוד מנע (הליכוד):

זה כולל פלאפון.

רן כהן (מרצ):

לך היה פלאפון בלי שנבחרת.

דוד מנע (הליכוד):

אתם התנועה שיישבה יישובים, לא שאלתם על נושא התעסוקה באותם מקומות.

רבותי, הקבלנים אומרים: 15,000 עובדים יפוטרו בגין ההקפאות וחוסר הבנייה באותם יישובים; 15,000 מובטלים נוספים. יתר על כן, אחרי הרבה הרבה זמן הצלחנו להכניס מאות אלפי עובדים ישראלים לענף הבנייה. בעבר הקמנו במשרד העבודה והרווחה בתי-ספר לבנייה, דברים חדשים לגמרי. וכל אלה, כמובן, ייסגרו. מפעל "מודול בטון" בכרמיאל, זוכרים את הבעיות שהיו שם? זה מפעל שנסגר ונפתח מחדש. המפעל הזה ייסגר עכשיו. הוא ייסגר משום שלא יבנו עוד דירות בכרמיאל.

יש ויכוח על יהודה, שומרון וחבל-עזה. אבל בתוככי "הקו הירוק" יש ויכוח? להיפך, להקים שם דירות, להקים שם יישובים. וכל אותם עולים חדשים שיבואו לשם – בעקבותיהם תבוא תעסוקה. כך יישבנו תמיד את מדינת ישראל.

יש הסוברים שהפיצויים יהיו 100-150 מיליון שקלים. רבותי חברי הכנסת, למעלה ממיליארד שקלים ישלמו פיצויים לקבלנים, לקבלני המשנה ולספקים בגין אותה הקפאת בנייה ובגין אותם חוזים שלא קוימו. חוסכים 1.6 מיליארד שקל, קרוב למיליארד שקל ישלמו פיצויים, גם לדעת גורמים באוצר וגם לדעת הקבלנים. מה חסכנו? האם באותו כסף לא יהיה אפשר להקים תשתיות לכל אותן דירות?

אני זוכר, לפני קרוב לשנתיים היו בדימונה קרוב ל-1,000 דירות ריקות. באו ואמרו: אנחנו רוצים להרוס את הדירות הריקות בדימונה. החליטו בסוף שלא להרוס, והנה בא גל העלייה, וכל הדירות האלה שופצו והוכנסו אליהן עולים חדשים. אחרי הרבה הרבה שנים הבאנו גם לייחוד הגליל, ואת זה כרגע הולכים להפסיק.

אני חושב, אדוני שר השיכון, שזו טעות לשחרר קרקעות במרכז הארץ ולהושיב שם עולים חדשים. קרקעות במרכז הארץ לא יוזילו את מחירי הדירות. רק בראשון-לציון יש קרוב ל-5,000 דירות לא מכורות, ואתם הולכים לשחרר עכשיו קרקעות לכ-20,000 יחידות דיור במרכז הארץ. כך לא משנים סדרי עדיפויות.

רבותי חברי הכנסת, לשנה הבאה מתכנן משרד האוצר לקצץ – לפי כל הפרסומים, שלא הוכחו אפילו – את תקציב השיכון מ-11 מיליארד שקל ל-3 מיליארדי שקל. לדבר הזה יש משמעות גדולה בתחום הבנייה, גם בנושא של עובדים, גם בנושא של ציוד. חברות בנייה רבות רכשו ציוד במיליוני שקלים. הציוד הזה ישוב, כי לא יהיה היכן להשתמש בו. דיברתם על פיתוח תשתיות. נכון, פיתוח התשתית חשוב. רכבת לאילת, למשל, אחת התוכניות של הממשלה: מאין נביא את העובדים? היכן יגורו העובדים שיקימו את מסילת הרכבת לאילת? באים ובונים תוכניות אב לתעסוקה לאופקים, לשדרות, לנתיבות, לכרמיאל ולנצרת-עילית. ממשיכים שם את הבניינים. רבותי, רק לפני ימים מספר ראינו בטלוויזיה מופע של ה-HOMELESS בתל-אביב, עולים חדשים חסרי בית, שגרים בגנים ציבוריים. וכאן בדרום, כשיש דירות ריקות, הולכים ומפסיקים את הבנייה. זה מצב שאינו סביר, זה מצב שלא יכול להימשך.

לכן, להערכתי, זו טעות גדולה מאוד להקפיא את הבנייה בתחומי "הקו הירוק". זו טעות גדולה מאוד להפסיק בנייה באופקים, בשדרות, בנתיבות, בנצרת, בכרמיאל, בבאר-שבע. אפילו בקריית-גת מצמצמים את הבנייה, וקריית-גת לא רחוקה ממרכז הארץ, מרחק של 45 דקות.

לכן אני חושב שעל הכנסת לקיים דיון חשוב בנושא הזה ולקרוא למשרד הבינוי והשיכון שלא להקפיא את הבנייה בתחומי "הקו הירוק". תודה רבה.

היו"ר י' עזרן:

תודה רבה לחבר הכנסת דוד מנע. וכעת המציע השלישי, שהוא האחרון במציעים – חבר הכנסת משה פלד. בבקשה.

משה פלד (צומת):

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בימים האחרונים אנחנו עדים – וכמונו גם הציבור כולו – לבלבול יוצרות מוחלט, להודעות חסרות תיאום, ונדמה שגם חסרות תכנון מוקדם. הכוונה היא להודעות העוסקות בהקפאות בנייה מחד גיסא, ומאידך גיסא להפשרה של קרקעות לבנייה במרכז הארץ, בסדר גודל של 20,000 יחידות דיור.

הממשלה הושבעה ביום שני, 13 ביולי. ההודעה הראשונה על ההקפאות יצאה לאוויר העולם ביום רביעי, 15 בחודש, יומיים אחר כך, וזאת היתה הודעה שלא התקיים עליה שום דיון ממשלתי, שום תכנון, שום הערכת מצב. ייתכן שבמערכת הבחירות כבר הכול היה מתוכנן, אבל זה הוסתר מעיני הציבור. בשבוע השני למניין חייה של הממשלה יצאו כל ההבהרות להקפאות, שכללו הקפאות גם ביש"ע, גם בגליל וגם בנגב. אני לא אעסוק עכשיו בהקפאות. מעל דוכן זה דיברו בשבועיים האחרונים, נשפכו מלים רבות בנושא הקפאות הבנייה.

בשבוע שעבר התבשרנו בבשורה הרעננה התורנית החדשה: הנה תפנית במדיניות המינהל – הפשרה של 20,000 יחידות דיור באזור המרכז, בראשון-לציון, בנתניה, ביבנה וכו'.

מאיר שטרית (הליכוד):

ביבנה אין מה להפשיר, הקרקעות ביבנה מופשרות כבר מזמן.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

נכון.

לימור לבנת (הליכוד):

שייבשו אתכם.

משה פלד (צומת):

ואני שואל אותך, כבוד השר ידידי פואד: האם לזו ניתן לקרוא מדיניות מתוכננת של פיזור אוכלוסייה? האם היישובים שהזכרתי נחשבים ליישובי העימות? ואני חושב לעצמי: אולי הם נחשבים ליישובי העימות, אם נזכרים באירוע שהיה בחג השבועות לפני שנתיים על חוף הים. זה היה יישוב עימות – ניצנים.

האם לזו ניתן לקרוא מדיניות לאיכות חיים? האם זו מדיניות המתחשבת בפקק התחבורתי הגדול שנוצר בוקר וערב מגדרה ועד חדרה? האם זו תוכניתה של הממשלה, לרכז ולבנות את כל תשתית התעסוקה המתוכננת בפקק הזה, שבין חדרה לגדרה?

יותר מזה, כבוד השר: נפגעת בשל תושבי אופקים. ואני שואל: איך יכולת לומר במוצאי שבת ב"יומן השבוע" את המשפט, ואני מצטט: "מי יבוא לגור באופקים? איך אפשר לבנות פה כל כך הרבה יחידות דיור?" במקום לענות: אנחנו נקים תעסוקה באופקים, שאלת אותם את השאלה, ועמדו על-ידך צוותי בנייה מאופקים. זה אתגר לממשלה: פיזור התעסוקה ולא ריכוזה בראשון-לציון, בנתניה וכו'.

אני פונה אליך, כבוד השר: עשו סדר בדברים, בהודעות, אבל, קודם כול בחשיבה ובתכנון, כי הבלבול לא טוב לכולנו, ובעיקר, נדמה לי, הוא לא טוב לכם. תודה רבה.

היו"ר י' עזרן:

אני מודה לחבר הכנסת פלד, שעמד גם בזמן שהוקצב לו. למעשה יש לו הנחה, עודף, אצלי.

כעת כבוד השר ישיב לשלושת המציעים.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אדוני היושב-ראש, כנסת נכבדה, בראשית דברי אני רוצה להודות לחבר הכנסת ביבי על ברכותיו, ולחבר הכנסת מנע, שאיננו באולם, על המלים החמות. אני יכול לומר שאני מסכים כמעט לכל מלה שאמר חבר הכנסת ביבי. אומנם נבנו אתרים רבים, אני מצטט אותו, בלי תשתית, בלי ביוב, בלי אתרי פסולת, והייתי מוסיף ואומר – אפילו בלי תכנון. אינני מתכוון לחזור על כל מה שאמרתי היום כמה וכמה פעמים. אני גם חושב שהמספרים שנקב בהם חבר הכנסת מנע – הודיתי לך קודם, אלא שאתה לא היית באולם – אינם נכונים, לפחות על-פי המידע שיש לנו.

אשר לעובדות: אנחנו לא הפסקנו שום יחידת בנייה שעברה את השלב של היסודות. יתירה מזאת, בתוככי הארץ אישרתי מעל 3,000 יחידות, שהן כרגע רק בתכנון ואין עליהן אפילו חוזים, משום שחשבתי ששם כן צריך לעשות את זה. כלומר, זה לא במשקל. עברנו מקום-מקום – – –

רון נחמן (הליכוד):

— — —

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

רון, אני אגיע גם אליך, אל תדאג. האמן לי, רק תרגיז אותי – אני אגיע גם אליך. אגיע אליך.

רון נחמן (הליכוד):

את האבן הראשונה שמת שם אתי.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

נכון, טוב שאתה מזכיר את זה.

רון נחמן (הליכוד):

אל תפסיק אותה.

היו"ר י' עזרן:

חבר הכנסת נחמן, כאשר יהיה שם ביקור, נודיע לך. נמסור לך הודעה מוקדמת.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

היו מקומות מסוימים שבהם עמדנו על כך, שכן תהיה שם בנייה, והיו שיקולים לכאן ולכאן, באזור כמו ראש-העין, באזור כמו עכו, באזורים בכרמיאל. אנחנו חושבים להמשיך ולבנות בנצרת-עילית. זה לא כך, שבאנו ועצרנו.

ציינת, לדוגמה, את באר-שבע. אתה יודע כמה יחידות יש כרגע בבנייה בבאר-שבע? – מעל 9,000 יחידות. מטעמים של שמירת כבודו של ראש העיר אני לא רוצה לענות לו מעל במה זו. הייתי מעדיף להיות במצב, שבבאר-שבע איאלץ לבנות עוד 10,000 יחידות, ובלבד שיהיו שם מקומות תעסוקה, ולא לראות את באר-שבע כעיר רפאים.

על מה המלחמה שלי? על מה המאבק שלי? המאבק שלי הוא על דבר אחד ויחיד: שיהיה פשוט איזון, קודם כול בענף הבנייה, חבר הכנסת ביבי, ליצור איזה איזון בענף הבנייה. אני חושב שהענף הזה איבד בשנים האחרונות את האיזון שלו, בהנחיית הממשלה, ויהיו צורך והכרח לשמור עליו. אני האחרון שירצה לראות, חס וחלילה, את ענף הבנייה נפגע ומתמוטט. להיפך; כל מה שאני הולך לעשות זה לנסות ולמצוא לו נקודות כובד אחרות ושונות.

היום הודעתי בוועדת הכלכלה, שאני חושב שהממשלה הזו, בוודאי גם דרך משרד הבינוי והשיכון, הולכת להשקיע השקעות ענק בתחום התשתית, ואני מקווה שחברות בנייה רבות יותר ילכו להסבה לכיוון של בנייה לתשתית, ולא נצטרך לייבא חברות מחוץ-לארץ, דבר שאני מתנגד לו התנגדות עקרונית.

יש בעיה עם חברות לבנייה טרומית. אני מודה ומתוודה, יש בעיה כזו. ייתכן מאוד שנצטרך להפנות אותן לבנייה במרכז הארץ, ונבטיח את הדבר הזה. מרכז הארץ, לגבי דידי, זה לא תל-אביב, אלא זה גם מודיעין, למשל.

רון נחמן (הליכוד):

אריאל.

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

על כן, הממשלה הזו פועלת בנושא התכנון מתוך אילוצים, חבר הכנסת פלד.

ההודעה האומרת, ואני מצטט, "המינהל נערך לתכנון של 20,000 יחידות", זה לפחות מה שאנחנו שחררנו. אנחנו ממשיכים היום בתכנון. הוריתי על המשך תכנון לשנה הבאה של עוד 120,000 יחידות, במקומות שאני חושב ששם צריך להיערך. אנחנו נמשיך בתכנון הזה.

אגב, בכל האזורים האלה, בוודאי במרכז הארץ, שהפסקנו את בנייתם, התכנון עדיין קיים. אנחנו לא הקפאנו אלא הפסקנו את הבנייה. התכנון קיים, ובעזרת השם, כאשר תגיע העת ונראה שיהיה צורך, נמשיך לבנות באזורים אלו. כרגע, לפי דעתי, הממשלה הזאת חייבת להסיט את עיקר משקל ההשקעות שלה לכיוון של יתר השקעות במקומות עבודה. נמלא את הדבר הזה ואז, אני חושב, שניצור איזה איזון בין קורת הגג לבין מקום העבודה, ואז אפשר יהיה לומר שיצאנו לדרך.

בסיכומי של הדיון המתיש והארוך הזה, כשאני שומע את הקריאות, לא ההתקפות, מימין ומשמאל, נדמה לי שאפשר לבוא ולומר, שאומנם הממשלה הזו הולכת בצורה מאוזנת כאשר היא לא מסתירה אלא מניחה לפנינו אותם קווי יסוד שהכריזה עליהם, אותם קווים שהכריזה עליהם לציבור ואמרה שתיאבק עליהם. אני מקווה שבעזרת השם נצליח גם ליישם אותם. אני מודה לך, אדוני.

היו"ר י' עזרן:

מה כבוד השר מציע? להסיר? להעביר לוועדה?

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

אפשר להעביר לוועדה.

היו"ר י' עזרן:

אין התנגדות.

ובכן, רבותי חברי הכנסת – – –

קריאה:

דיון במליאה.

היו"ר י' עזרן:

אם כן, יש לפנינו שתי הצעות, אחת מהן של חברי הכנסת המציעים, שלא מסתפקים בהצעת השר להעביר לוועדה ומבקשים דיון במליאה. אנחנו נעמיד כאן להצבעה את ההצעות זו מול זו. מי שמצביע – – –

שר הבינוי והשיכון ב' בן-אליעזר:

שיהיה דיון במליאה.

היו"ר י' עזרן:

כבוד השר מסכים לדיון במליאה. נא להצביע. מי בעד? מי נגד?

הצבעה

בעד ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום – רוב

נגד – אין

ההצעה לכלול את הנושא בסדר-היום של הכנסת נתקבלה.

היו"ר י' עזרן:

אני קובע שהנושא יועבר, ללא התנגדות, לדיון במליאה. תודה.

חילופי גברי בוועדות הכנסת

היו"ר י' עזרן:

הודעה ליושב-ראש ועדת הכנסת על חילופי גברי בוועדות. בבקשה.

חגי מירום (יו"ר ועדת הכנסת):

אדוני היושב-ראש, חברי הכנסת, טבעי הדבר שעדיין מתבצעים חילופי גברי בוועדות; זה לוקח קצת זמן עד שהוועדות מתייצבות.

אבקש אישורה של הכנסת לחילופי גברי בוועדות: מטעם סיעת צומת – בוועדת העלייה והקליטה, במקום חברת הכנסת אסתר סלמוביץ יכהן חבר הכנסת חיים דיין. מטעם סיעת העבודה – בוועדת החוץ והביטחון, במקום חברת הכנסת מאשה לובלסקי יכהן חבר הכנסת חגי מירום. מטעם סיעת העבודה – בוועדת הכספים, במקום חבר הכנסת אליהו בן-מנחם יכהן חבר הכנסת גדעון שגיא.

אני חושב שזה טעון אישורה של הכנסת. לא טעון?

היו"ר י' עזרן:

לא טעון אישור. זו הודעה.

חגי מירום (יו"ר ועדת הכנסת):

כלומר, זה בא כהודעה.

היו"ר י' עזרן:

חגי מירום (יו"ר ועדת הכנסת):

אני מודה ליושב-ראש ולחברי הכנסת.

היו"ר י' עזרן:

תודה רבה ליושב-ראש ועדת הכנסת על הודעתו על חילופי גברי.

מסמכים שהונחו על שולחן הכנסת

היו"ר י' עזרן:

הודעה למזכיר הכנסת, בבקשה.

מזכיר הכנסת ש' יעקבסון:

ברשות היושב-ראש, הנני מתכבד להודיע, כי הונחו היום על שולחן הכנסת –

לקריאה ראשונה, מטעם הממשלה: הצעת חוק חובת המכרזים (תיקון), התשנ"ב–1992; הצעת חוק רשות השידור (אישור תוקפן של אגרות רדיו וטלוויזיה), התשנ"ב–1992.

לדיון מוקדם: הצעת חוק אזורי ייצור לייצוא חופשיים, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת עמיר פרץ; הצעת חוק הגבלת שליטה זרה בכלי תקשורת, התשנ"ב–1992, מאת חברי הכנסת ת' גוז'נסקי, ת' זיאד ו'ה' מחאמיד; הצעת חוק הדיור (בנייה ציבורית), התשנ"ב–1992, מאת חברי הכנסת ת' גוז'נסקי, ת' זיאד ו'ה' מחאמיד; הצעת חוק-יסוד: הצבא (תיקון – כוח מזוין מחוץ לצה"ל), מאת חברי הכנסת ת' גוז'נסקי, ת' זיאד ו'ה' מחאמיד; הצעת חוק המועצות האזוריות (בחירות), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת דוד מגן; הצעת חוק הרשות לפיתוח הנגב (תיקון – גבולות הנגב), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת דוד מגן; הצעת חוק רשות השידור (תיקון – שידורי פרסומת), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת דוד מגן; הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון) (שיטת הבחירות), מאת חבר הכנסת מאיר שטרית; הצעת חוק מס רכוש וקרן פיצויים (הוראת שעה), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת חנן פורת; הצעת חוק חיילים משוחררים (תיקון – משך השירות הלאומי), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת חנן פורת; הצעת חוק סמכויות שעת-חירום (מעצרים) (תיקון – שעת-חירום מיוחדת), התשנ"ב–1992, מאת חברי הכנסת י' ביילין ו' דיין; הצעת חוק שיקום בירעם ואקרית, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת יוסף ביילין; הצעת חוק לתיקון פקודת מניעת טרור (מגע עם ארגון טרוריסטי), התשנ"ב–1992, מאת חברי הכנסת י' ביילין ו' דיין; הצעת חוק העונשין (תיקון – ביזה בזמן פעולות איבה), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת עמיר פרץ; הצעת חוק חיילים

משוחררים (תיקון – פטור ממסים עקיפים), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת שאול עמור; הצעת חוק הרשות לפיתוח הגליל, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת שאול עמור; הצעת חוק החברות בקופת-חולים (איסור הגבלות), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת שאול עמור; הצעת חוק ההתגוננות האזרחית (תיקון – כיסוי הוצאות מיגון), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת מיכה גולדמן; הצעת חוק התחבורה הציבורית (סידורים לנכים באוטובוסים), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת מיכה גולדמן; הצעת חוק מים שוליים (עידוד השימוש), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת מיכה גולדמן; הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (מערכת אורות בלימה), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת חגי מירום; הצעת חוק לתיקון פקודת התעבורה (כרטיס חנייה ארצי), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת חגי מירום; הצעת חוק חיילים משוחררים, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת רענן כהן; הצעת חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב] (תיקון), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת דוד מגן; הצעת חוק רשות השידור (הוראת שעה – התליית אגרות), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת דוד מגן; הצעת חוק מבקר המדינה (תיקון – טיפול בדוח נפרד), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת דוד מגן; הצעת חוק הבחירות לכנסת [נוסח משולב] (תיקון – אחוז החסימה), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אליהו בן-אלישר; הצעת חוק לתיקון פקודת מניעת טרור (תיקון מס' 3 – מחיקת איסור מפגשים), התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק החזרת תושבי בירעם ואקריט לבתיהם, התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק לשוויון בתשלומי קצבת ילדים מהביטוח הלאומי, התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק למניעת סגירת מפעלים, התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק החלת אמנת ז'נבה על השטחים המוחזקים בידי צה"ל מאז מלחמת יוני 1967, התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק רמת-הגולן (ביטול), התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק הקדשות המוסלמים (הווקף המוסלמי), התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק הביטוח הלאומי (תיקון – העלאת גיל ביטוח אבטלה לנשים ל-65), התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק-יסוד: הממשלה (תיקון – סייג לזכות השתיקה), מאת חבר הכנסת חנן פורת; הצעת חוק לתיקון פקודת המשטרה (איסור אספה או תהלוכה בשבת וחג), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת חנן פורת; הצעת חוק יום ירושלים, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת חנן פורת; הצעת חוק לתיקון פקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחיפוש) [נוסח חדש], התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת יגאל ביבי; הצעת חוק העונשין (תיקון – חישוב ימי המעצר לאחר שניתן פסק-דין), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת יגאל ביבי; הצעת חוק למניעת טרור (תיקון – ביטול סעיף 4(ח)), התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק גזר-דין מוות למרצחים, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת צחי הנגבי; הצעת חוק ה-13 באפריל 1992, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת צחי הנגבי; הצעת חוק האוטונומיה, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת צחי הנגבי; הצעת חוק העיסוק בכירופרקטיקה, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת צחי הנגבי; הצעת חוק הכינוי הרשמי לחבלי ישי"ע, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת צחי הנגבי; הצעת חוק-יסוד: נשיא המדינה (תיקון – סייג לחנינה), מאת חבר הכנסת צחי הנגבי; הצעת חוק גזר-דין מוות למרצחים, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת צחי הנגבי; הצעת חוק שירות התעסוקה (תיקון מס' 8), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם יחזקאל; הצעת חוק העונשין (תיקון – הפלות), התשנ"ב–1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק הפיקוח על יבוא מוצרים שנפגעו מקרינה, התשנ"ב–1992, מאת חברי הכנסת ע' פרץ וש' עמור; הצעת חוק העונשין (תיקון), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון – אחוז החסימה), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק יום ההתרמה הלאומי, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם הירשזון; הצעת חוק-יסוד: זכויות האדם, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק סדר הדין הפלילי (תיקון – הפסקת חקירה), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק שירות המדינה (עובדים בחוץ-לארץ), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון – איסור אפליה בין עצמאי לשכיר בתשלומי חובה), מאת חבר הכנסת אברהם פורז; הצעת חוק הרשות הלאומית לתרבות ואמנות, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק המועצה לישיבות ולבתי-מדרש לתורה, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק שוויון ההזדמנויות בעבודה (תיקון – החלה מחמת השקפות ודעות), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק רשות השידור (תיקונים שונים), התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק לתיקון דיני המשפחה, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק הזנת ילדים במוסדות חינוך, התשנ"ב–1992, מאת חבר הכנסת אברהם בורג; הצעת חוק-יסוד: משק המדינה (תיקון – קביעת שיעורי השתתפות הממשלה בתקציבי רשויות מקומיות), מאת חבר הכנסת אברהם פורז; הצעת חוק

מס ערך מוסף (תיקון – מקרקעין שנרכשו שלא מעוסק), התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת אברהם פורז; הצעת חוק לתיקון פקודת מס הכנסה (מוסד ציבורי), התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת אברהם פורז; הצעת חוק מימון מפלגות (תיקון – שיעור התרומה למועמד לכנסת), התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת אברהם פורז; הצעת חוק יסודות התקציב (תיקון – שכר מינימום בשירות חובה), התשנ"ב-1992, מאת קבוצת חברי הכנסת; הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון – הקמת בית עליון), מאת חבר הכנסת יוסף ביילין; הצעת חוק נכסי נפקדים (תיקון – נכסי הקדש מוסלמי), התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת יוסף ביילין; הצעת חוק החינוך (תוספת שעות לימוד והעשרה), התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת מאיר שטרית; הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון מס'), מאת חברי הכנסת ב' נתניהו וד' מגן; הצעת חוק בוררות חובה ואיסור שביתות בשירותי בריאות, התשנ"ב-1992, מאת חברי סיעת המפד"ל; הצעת חוק חינוך ממלכתי (תיקון – שבוע לימודים), התשנ"ב-1992, מאת חברי סיעת המפד"ל; הצעת חוק לימוד חובה (תיקון – חופשות), התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת מאיר שטרית; הצעת חוק-יסוד: מבקר המדינה (תיקון – תחולה על מוסדות ההסתדרות), מאת חבר הכנסת דוד מנע; הצעת חוק הבחירות לכנסת (תיקון – הצבעה בבתי-חולים), התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת יוסי שריד; הצעת חוק איסור פינוי יישובים במסגרת הסדר מדיני, התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת יצחק לוי; הצעת חוק מינוי בכירים, התשנ"ב-1992, מאת חבר הכנסת דוד מנע; הצעת חוק-יסוד: הכנסת (תיקון – שינוי שיטת הבחירות), מאת קבוצת חברי הכנסת. תודה.

היו"ר י' עזרן:

חבר הכנסת חגי מירום, בבקשה.

חגי מירום (העבודה):

שמעתי ברוב קשב את מזכיר הכנסת קורא את – – –

אנחנו מצויים בוועדת הכנסת בעיצומו של דיון בקשר לפטור מחובת ההנחה של הצעת החוק הזאת. אני מבין, שמזכיר הכנסת המלומד בוודאי יאמר לי עכשיו, שנדרשת הנחה קודם, ואחר כך נדרש הליך של פטור מחובת הנחה בוועדה. אני אומר את זה שוב.

היו"ר י' עזרן:

קיצור, קיצור.

חגי מירום (העבודה):

קיצור. אני אומר את זה, הואיל וחברי חבר הכנסת משה קצב חשב שמא יש פה איזה מהלך שאינו חופף את המהלך בוועדה. אני פשוט אמרתי את זה לפרוטוקול, שאין הדבר מהווה קיצור כלשהו שלא נתקבל בוועדת הכנסת.

משה קצב (הליכוד):

תודה רבה.

היו"ר י' עזרן:

רבותי, תם סדר-היום. אני נועל את הישיבה.

הישיבה הבאה תתקיים מחר בשעה 16:00. ישיבה זו נעולה. תודה.

הישיבה ננעלה בשעה 19:07.